

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 159

פרשת מצורע - שבת הגדול

שנת תשפ"ב לפ"ק

האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

לְחִיּוֹת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּיָּדָא
לְאַתְגַּלְיָא
לְעִתִּיד־לְבֹא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשַׁת מְצוֹרֵעַ

"שְׁתֵּי צַפְרִים חֵיוֹת טְהוֹרוֹת" (ויקרא יד, ד)
- וְעִנִּינִי לְשׁוֹן-הָרֵעַ -

לפי שהנגעים באין על 'לשון-הרע', שהוא מעשה 'פְּטוּטֵי דְבָרִים' - לפיכך הזקנו לטהרות, 'צַפְרִים', שִׁמְפֹּטְטִין תמיד בצפצוף קול. (רש"י: ערכין טז)

מה נשתנה 'מצרע' שאמרה תורה (ויקרא יג מו): **"בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ"**? - הוא הבדיל בין איש לאשתו, ובין איש לרעהו, לפיכך אמרה תורה: **"בָּדָד יֵשֵׁב"** וגו'. מה נשתנה 'מצרע' שאמרה תורה (שם יד, ד): **"יָבִיא שְׁתֵּי צַפְרִים לְטַהֲרָתוֹ"**? - אמר הקדוש-ברוך-הוא: **"הוא עושה מעשה פטיט לפיכך יביא קרבן פטיט"**. (ערכין טז)

א.

(ח"א ג)

מי ששומע 'נגינה' מ'מנגן רשע', קשה לו ל'עבודת-הבורא'. וכששומע מ'מנגן כשר והגון', טוב לו.

כי קול הנגינה נמשכת מן ה'צפרים', כדאיתא במדרש (ויקרא-רבה טז, ז): **"מפני מה מצרע טהרתו תלויה בשתי צפרים חיות טהורות, יבוא קלניא ויכפר על קלניא"** - כי נלקח מחמת קולו, שדבר 'לשון-הרע'.

נמצא: מי שהוא 'כשר' - נמשכת ה'נגינה' שלו מן ה'"שתי צפרים חיות טהורות" (ויקרא יד, ד).

וכתוב בזהר (מצורע נג): **"שה'שתי צפרים' יונקים, מאתר דנביאים ינקין"**.

וכשה'מנגן' הוא 'רשע', אזי הוא לוקח הנגינה שלו מ'צפרים אחרות שבקלפה'.

וכתוב בזהר (שם): **"כי הצפרים שבקלפה יונקין מדדי המלכות, וכד אתפלג ליליא פדין פרוזא פרוז (קהלת ט, יב): 'כצפרים האחוזות בפח, כהם יוקשים בני-אדם'"**.

והתקון הוא: שילמד בפילה ותורה שבעל-פה.

ואיתא ב'כתבי-האריז"ל' (עץ-חיים מת, ב): **"כי צפרים שבקלפה הם 'מחין שבמלכות-דקלפה', וה'שתי צפרים חיות טהורות' הם 'בנין המלכות-דקדשה'"**.

לפיכך נשתבח דוד לפני שאול (שמואל-א טז, יח): **"ויודע נגן"** - כי ה'נגינה' היא 'בנין המלכות', לכך ראוי הוא ל'מלכות' וכו'.

ב.

(ח"א ד, ח)

על-ידי 'לשון-הרע', בא 'עניות', כמו שכתוב (שמות ד, יט): **"כי מתו כל האנשים"** - זהו 'עניות'. ועל-ידי 'צדקה' ל'תלמידי-החכמים' - מתקנים זאת, וזוכין ל'עשירות'.

ג.

(ח"א יא, ז)

"צפרתא דהוי קאי עד קרסלה במיא" (בבא-בבא עג). **"צפרתא"** - זה

בחינת ה'דבור', שהוא 'אמצעי' בין האדם ובין השמים, כפובא (ויקרא-רבה טז, ז; ערכין טז):

על 'מצרע' שצריך להביא **"שני צפרים"** (ויקרא יד, ד): **"יבוא פטטיא ויכפר על פטטיא"**.

וְזֶהוּ: "דְּקָאֵי עַד קַרְסְלָהּ בְּמִיא" -
שֶׁה'דְּבוּר' צָרִיךְ לְהָאִיר בְּאָדָם שֶׁהוּא
לְמַטָּה בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָהּ.

"מִיא" - הוּא בְּחִינַת הָאָדָם שֶׁנִּתְהַוָּה
מ'מִּיּוֹדוּכְרִין' ו'מִיּוֹדוּקְבִין'
פְּדוּעָה.

וְה'דְּבוּר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צַפְרָתָא', קָאֵי
עַד קַרְסְלָהּ, אֲצֵל הָאָדָם שֶׁהוּא
בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָהּ, פְּדִי לְהָאִיר לוֹ.

ד.

(ח"א יד, ח"ט)

בְּשֵׁישׁ שְׁלֹום בַּעֲצָמָיו, אָזִי יָכוֹל
'לְהַתְפַּלֵּל' וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי תְּפִלָּה,
זוֹכֶה לְשְׁלֹום הַכִּלְלִי, הֵינּוּ: 'שְׁלֵמוֹת-
הָעוֹלָמוֹת' וְכוּ'.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ו' יד) "קָנִים תַּעֲשֶׂה לְתִבְה",
אֵיחָא בְּמַדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה לֵא, ט): "מַה
קָנִים מְטַהְרִין אֶת הַמְּצָרַע, אִף תִּבְתָּד
מְטַהְרֶתְךָ".

ה'מְצָרַע" - זֶה "נִרְגָן מִפְּרִיד אֶלּוּף" (מִשְׁלִי
טז, כח), "וּמִפְּרִיד בֵּין אִישׁ
וְאִשְׁתּוֹ" (עֲרֻכִין טז), וְעַל־יְדֵי־זֶה (וַיִּקְרָא יג, מו;
עֲרֻכִין שָׁם): "בְּדָד יֵשֵׁב", וְקָנִים מְטַהְרִים אוֹתוֹ.

"אִף תִּבְתָּד" - הֵינּוּ 'תִּבְתַּת הַתְּפִלָּה' -
מְתַקְנִין ה'מַחְלֻקָּת', וְעוֹשֶׂה 'שְׁלֹום-
הַכִּלְלִי', שְׁלֹום בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְזֶה: "שְׁמִסִּימִין ה'תְּפִלָּה', בְּשְׁלֹום"
(בְּמַדְרַבְרַבָּה כֵּא, א).

ה.

(ח"א יד, יב)

יֵשׁ בְּעַלְי לְשׁוֹן־הָרַע וּמַחְלֻקָּת, שֶׁהֵם
בְּחִינַת (מִשְׁלִי טז, כח): "וְנִרְגָן מִפְּרִיד
אֶלּוּף", כִּי הוֹלְכִין וּמְרַגְלִין וּמְדַבְּרִים רְכִילוֹת

וְלְשׁוֹן־הָרַע, וְעוֹשִׂין מְרִיבָה וּמַחְלֻקָּת בֵּין
אָדָם לְחֵבְרוֹ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וְזֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת
מִמֶּשׁ.

וְעַל־יְדֵי שְׂזוּכִין לְקָרֵב הָרַחוּקִים לְעִבּוּדַת־
הַשֵּׁם, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר 'כְּבוֹדוֹ'
יִתְבָּרַךְ, וְחוֹזֵר וְעוֹלָה לְשָׂרְשׁוֹ הֵינּוּ ל'יִרְאָה' -
עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטְּלִין 'בְּעַלְי לְשׁוֹן־הָרַע
וּרְכִילוֹת' הַנ"ל, וְנִתְרַבָּה ה'שְׁלֹום' בְּעוֹלָם.

וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְתְּפִלָּה, וְלְשְׁלֹום-
הַכִּלְלִי, שְׁלֹום בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת. וְאָזִי יִתְבַּטֵּל כָּל ה'מִשְׁאֵל־וּמַתָּן' מִן
הָעוֹלָם.

וְכֵן עַל־יְדֵי מַצּוֹת ה'הַדְּלָקָת גְּרִחֲנִפָּה'
בְּזִמְנוֹ, נִמְשָׁךְ גַּם־כֵּן בְּחִינַה זֹאת.

ו.

(ח"א יט, ג; לְקוּטִי־עֲצוֹת, דְּבוּר ג)

עַל־יְדֵי שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, דִּהְיִינוּ
'קוֹדֶשֶׁת הַדְּבוּר' - שְׁמִרְבָּה לְדַבֵּר
דְּבוּרֵי־תוֹרָה, וְתְּפִלָּה, וְתַחֲנוּנֹת וּבִקְשׁוֹת
וְשִׁיחוֹת בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וְנִזְהָר מ'דְּבוּרִים
פְּגוּמִים' שֶׁהֵם לְשׁוֹן־הָרַע ו'שְׁקָרִים' וְכוּ' -
עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְתַקּוּן־הַבְּרִית. וְכֵן לְהַפְּדוּ:
עַל־יְדֵי תַקּוּן־הַבְּרִית, זוֹכִין לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־
הַקֹּדֶשׁ.

ז.

(ח"א לח, ב-ד-ז)

כְּשֶׁפּוֹגְמִין הַדְּבוּר, אֲזִי עַל־יְדֵי הַפָּגַם,
נַעֲשֶׂה מ'רוּחַ פִּיּו', רוּחַ סְעָרָה'
וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה
עָשָׂה דְּבוּר" - שְׁעוֹשִׂים וּמַתְקָנִים ה'דְּבוּר',
וּמַעֲלִים אוֹתוֹ מְבַחֲינַת רוּחַ סְעָרָה'.

ו'רוּחַ־סְעָרָה' הַזֶּה - הוּא מְקַטְרֵג הַגְּדוֹל,
שְׁמִמְנוּ בָאִים כָּל
הַקְּטָרוּגִים וְהַנְּסִיוֹנוֹת וְכוּ'.

וְכָל הַמְלֻשִׁינֹת וְהָרְעוֹת שְׂדוּבָרִים עַל אָדָם, בָּא מ'רוּחַ סְעָרָה' הַזֶּה, כִּי הוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, יג): "קֶץ כָּל בְּשָׂר" - שְׁעוֹשָׂה 'קֶץ' וְסוּף לְכָל בְּשָׂר'.

וּבְנֵי-אָדָם שֶׁהֵם דְּנִים אֶת כָּל אָדָם לְכַד־חֹבֵה, וְחֹקְרִים תָּמִיד עַל חֹבוֹת בְּנֵי אָדָם - הֵם מְבַחֲיֵנָה "קֶץ כָּל בְּשָׂר", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב כח, ג): "קֶץ שָׁם לַחֹשֶׁךְ וּלְכָל תְּכֵלִית הוּא חֹקֵר" (זֶהָר נח סג. מִקֶּץ קצג. זֶהר־חֲדָשׁ נח כו.) - שֶׁהוּא חֹקֵר תָּמִיד לַעֲשׂוֹת תְּכֵלִית וְכִלְיוֹן לְכָל דָּבָר, וּלְעוֹרֵר דִּין וְלַהֲלִשִׁין וּלְקַטְרֵג וְכו'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְרְאוֹת, לְאַכְפִּיא סְטָרָא ד"קֶץ כָּל בְּשָׂר", תַּחַת הַדְּבִיר שֶׁל הַקִּדְשָׁה וְכו'. וְכִשְׁהוּא בּוֹפֵף אֶת רֹחוֹ סְעָרָה, דְּהֵינּוּ: שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנּוּ כָּל הַדְּבִירִים שֶׁנִּפְלוּ לְתוֹכוֹ, אַז: "יֵקָם סְעָרָה לְדַמְמָה" (תְּהִלִּים קז, כט).

וְהַתְּקוּן-הַדְּבִיר: הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁלוֹמְדִין בְּצַר לְאָדָם, בְּעִנְיֹת וּבְדַחְקוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִילָה, שְׁאֵז שֶׁלְטָנוּתָא ד"קֶץ כָּל בְּשָׂר" וְכו'.

וּלְפִי הַקִּדְשָׁה שֶׁמְקַדֵּשׁ יְמֵי הַחַל, בֶּן נִדְחָה זְהֵמַת הַנְּחָשׁ, "קֶץ כָּל בְּשָׂר", שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹחַ סְעָרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹלָה הַדְּבִיר.

דְּבָה' נוֹפֵל לְבִהַמְיֹת, וְעַל-כֵּן נִתְגַּבֵּר עָלָיו 'כַּח-הַמְדַמָּה', שֶׁהוּא 'כַּח הַבְּהַמְיֹת'.

כִּי "מוֹצִיא דְּבָה הוּא כְּסִיל" (מְשָׁלִי י, יח), וְכִשְׁה'דַּעַת' נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, נוֹפֵל מ'אַהֲבַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ' לְאַהֲבַת הַבְּהַמְיֹת, 'כַּח-הַמְדַמָּה', בְּבַחֲיֵנָה (הוֹשַׁע ד, ו): "נָדְמוּ עִמִּי מִבְּלֵי הַדַּעַת". "נָדְמוּ" - הֵינּוּ 'כַּח-הַמְדַמָּה'.

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, דְּבוּר י: וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְגָּם הַזְּכָרוֹן, וְנוֹפֵל לְשַׁכְּחָה, שֶׁהִיא מִיתַת הַלֵּב, שְׁמַת לְבוֹ בְּקִרְבוֹ, וְאֵינּוּ מַשִּׁים עַל לְבוֹ לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם בְּעֵלְמָא-דְּאֵתִי, שֶׁשֵּׁם עֵקֶר הַחַיִּיּוֹת לְנִצָּח].

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, בָּנִים ח: וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין זוֹכָה לְהִנִּיחַ 'בֶּן זָכָר'. (שְׁאִין מִתְקִימִים לוֹ 'בָּנִים זָכָרִים'. לְקוּטֵי-עֲצוֹת, דְּבוּר יא)].

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, עֵינַיִם ז: גַּם צָרִיךְ לְשַׁמֵּר ה'עֵינַי' מ'כַּח-הַמְדַמָּה. וְאִפְלוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ 'רְאִיָּה' יָפָה - יוֹכֵל לְטַעוֹת, עַל-יְדֵי שְׂרׁוּאָה מְרַחֵק, וְנִדְמָה לוֹ לְהַפִּיךְ מִן הָאֱמֶת. וְכִמוֹ-כֵן הוּא בְּעִנְיֵי-הַשִּׁכְּלִי - כְּגוֹן: לְפַעְמִים שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁחֲבֵרוֹ נוֹטָה מִן הָאֱמֶת, אוֹ שְׁעוֹשָׂה כְּגִידוֹ שְׁלֵא כְּהִגֵּן וְכו', וּמַחְמַת זֶה יֵשׁ בְּלְבוֹ עָלָיו, וְיוֹכֵל לְהַתְּעוֹרֵר מִחֻלְקַת עַל-יְדֵי-זֶה, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁחֹלַק עָלָיו לְשֵׁם-שְׁמַיִם.

וּבְאֱמַת: הַכֹּל בָּא מְטַעוֹת שֶׁל 'כַּח-הַמְדַמָּה' שֶׁהִטְעָה אוֹתוֹ, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ עָלָיו דְּבָרֵי שְׁקָרִים וּבְדוּיִים. עַל-כֵּן צָרִיכִין לָזֶה שְׁמִירָה יְתָרָה, לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מְאֹד מְטַעוֹת שֶׁל הַמְדַמָּה. וְזֶה זֹכִינַן עַל-יְדֵי שְׁשׁוּמְרִין עֲצָמוֹ מְאֹד מ'לְשׁוֹן-הָרַע' - מ'לְאָמְרוֹ, וּמ'לְקַבְּלוֹ].

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, תְּלַמּוּד-תּוֹרָה מֵא: יֵשׁ חֲדוּשֵׁי-תּוֹרָה' שֶׁבָּאִים עַל יְדֵי ה'מְדַמָּה', וְה'רַע' שֶׁבָּהֶם יוֹתֵר מ'ה'טוֹב, וּמְזִיקִים ל'פְּרִנְסָה', וְצָרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל לְהַנְצִיל מֵהֶם. וְהַתְּקוּן לָזֶה: לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מְאֹד מ'לְשׁוֹן-הָרַע' - מ'לְאָמְרוֹ, וּמ'לְקַבְּלוֹ].

ט.

(ח"א נח, י; לְקוּטֵי-עֲצוֹת דְּבוּר יב)

כְּשֶׁהַדְּוִר אֵינָם שׁוֹמְרִים פִּיהֶם מ'לְשׁוֹן-הָרַע', וּמְשַׁאֵר דְּבִירִים פְּגוּמִים - עַל-יְדֵי-זֶה נִכְשָׁלִים חֲסוֹזְחֵלִילָה 'כְּשָׂרֵי-הַדְּוִר' - ב'גְּאוֹת', וְהוּא בְּחִינַת גְּלוּת-הַשְּׂכִינָה'.

ת.

(ח"א נח, ה"ז)

צָרִיךְ לְשַׁמֵּר מ'כַּח-הַמְדַמָּה' - וְה'כַּח-הַמְדַמָּה' בָּא עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-הָרַע' - כִּי 'כַּח-הַמְדַמָּה' הוּא 'כַּח הַבְּהַמְיֹת', כִּי גַם 'בְּהֵמָה' יֵשׁ לָהּ זֶה ה'כַּח-הַמְדַמָּה'. וְה'מוֹצִיא

י.

(ח"א סג; לקוטי-עצות, דבור יד)

על-ידי 'דבורים רעים', כגון 'לשון-הרע', 'רכילות', 'שקרים', וכו', ושאר דבורים רעים, ובפרט פשמוֹדֵר 'לשון-הרע' על צדיקים וכשרים - על-ידי־זה עושים 'פנפים' לה'נחש', שיוכל לעופף ולהזיק להעולם מאד חסוֹשֶׁלום.

הינו: שעל-ידי־זה מתגברת ומתפשטת 'חכמת הפילוסופים והאפיקורסים' בעולם, שהם בחינת 'נחש-הקדמוני' - שמתגברת ומעופפת חכמתם הרעה חסוֹשֶׁלום, ומזיקים מאד מאד להעולם. אבל על-ידי 'דבורים קדושים', עושים 'פנפים' דקדשה'.

יא.

(ח"א קצז)

לשון-הרע של העולם - מזיק ופוגם את העניוּת, שאי-אפשר להצדיקים להיות ענוים.

כי 'פגם לשון-הרע', מפריד בין 'ענוה' ל'חכמה'. ואפלו אם יהיה 'ענו', הוא בלא 'חכמה', שאינה 'ענוה' כלום.

וזה היה מעלת 'משה-רבנו' עליו-השלום - שאפלו 'לשון-הרע' לא הזיק לענותנותו. וזה שכתוב (במדבר יב, א): "ותדבר וכו' במשה" וכו', שהיה 'פגם לשון-הרע' בעולם, אף-על-פי-כן: "והאיש משה ענו מאד" (שם, שם ג) - שלא הזיק לו.

[חיי-מוהר"ן **כד:** באנו אליו סמוך לשבועות תקס"ה, ואמר לנו: שעתה אינו יודע כלל! רק זאת נודע לי בעתים הללו: "שעל-ידי 'לשון-הרע' שבעולם, אין הצדיקים יכולין להיות ענוים" וכו'! כמבאר בסימן קצ"ז. - ויתר מזה אינו יודע, ואמר בפרוש: "כמו שאתה אינך יודע, כך ממש אני איני יודע עכשו כלום" וכו' וכו'.]

יב.

(ח"א רז; לקוטי-עצות, דבור כ)

כל ה'דבורים', הם בחינת 'גבורות', וצריך להמתיקם על-ידי 'למוד-התורה' ו'דבורים טובים' שמוֹדֵרבים.

על-כן צריך לשמר ה'דבור' מאד, ולכלי לדבר 'דבורים רעים', ובפרט 'לשון-הרע' חסוֹשֶׁלום.

מכל-שפן וכל-שפן שצריך לשמר מאד מאד מלדבר חסוֹשֶׁלום על 'צדיק' - כדי שלא יתגברו ה'דינים' חסוֹשֶׁלום, ועל-ידי־זה יכולים לגרם שיפול הצדיק-הדור ממדרגתו, או שיסתלק חסוֹשֶׁלום. ואזי על-ידי 'הסתלקותו' - נשמתו ממתקת 'אלו הגבורות' הנ"ל.

יג.

(ח"ב כז)

מי שהוא 'פרנס' או 'מנהיג', והוא מנהיג בכשרות ובישר, ורואה ומסתכל להטיל המשאוי של מסים וארנוניות על כל אחד בראוי לו בישר, להכביד על-זה ולהקל על-זה בראוי. על-ידי־זה מבטל הארבע מדות רעות: 'עבודה-זרה', ו'גלוי-ערוות', ו'שפיכות-דמים', ו'לשון-הרע'.

יד.

(שיחות-הר"ן צא)

סגלה ל'התמדה' בלמודו: להזהר לכלי לדבר על שום איש ישראלי.

בשיש חסרון באחד מישראל, נמצא שיש חסרון בתורה ששם שרש נשמות ישראל. ועל-ידי־זה אי אפשר לאהב ה'תורה' בשלמות.

אבל בשיזהר מלדבר ולמצא שום 'חסרון' בשום ישראלי, נמצא שאין בה'תורה'

שום 'חפרון', אזי בודאי יאהב את התורה
מאד, ויתמיד בה מגדל האהבה.

וזהו (תהלים יט, ח): "תורת ה' תמימה" -
כשהיא 'תמימה' בלי שום חפרון,
דהינו כשנזהרין לבלתי לדבר ולבלתי למצא
שום חפרון בשום ישראל שיהא אות
מהתורה, אזי הוא "משיבת נפש" - כי אז
דיקא זוכין ל'אהבת התורה', ומרגישים טעם
'מתיקות התורה' ש'משיבה את הנפש.

טו.

(ספורי מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס -
יום החמישי, בעל החטוטרות)

פעם אחת היה שיחה וספור, שהיו
אנשים מפארים עצמם
בבחינה זו של 'מעט מחזיק את המרבה' וכו'.

ואחד אמר: שה'שתיקה' שלו היא בחינת
'מעט מחזיק את המרבה'.

כי יש עליו 'מקטרגים' הרבה ו'בעלי לשון-
הרע', שמלשינים עליו הרבה מאד. וכל
מה שמלשינים ודוברים ומקטרגים עליו
בלשון הרע הרבה - הוא ב'שתיקתו' מתרץ
הכל, על-ידי מה שהוא שותק לבד - כי הוא
עושה רק איזה 'שתיקה', והוא 'תרוץ' על
הכל.

נמצא: ש'שתיקתו' הוא 'מעט מחזיק את
המרבה'.

טז.

(ספר המדות, עניני 'לשון הרע')

[א] ה'דרכים' - מביאים את האדם ל'לשון-
הרע', 'עבודה זרה', 'גלויות עריות', ו'שפיכת'
דמים'. ואלו העברות מפסידין את
ה'פרנסה' (דוד ח"ב ו; ממון ח"ב כב).

[ב] 'הרהורי עבודה זרה', ו'הרהורי זנות',
ו'שפיכת דמים', ו'לשון הרע' - הם באים
על מי שרגיל ב'נדרים'. אבל נתבטלים על-
ידי ה'מנהיג' שבעיר המסדר הגבוהות
והמסים על כל אחד לפי ערכו שיוכל לסבל
(הרהורים ח"ב יב; התנשאות ח"ב ו).

[ג] המספר 'לשון הרע' - הקדוש ברוך-
הוא אומר לשר של גיהנם: "אני עליו
מלמעלה ואתה עליו מלמטה". ותקנתו:
יעסק בתורה וישפיל דעתו, גם על-ידי-זה
לא יבא לידי 'לשון הרע' (לשון הרע א).

[ד] על-ידי 'לשון הרע' - מגדיל עוונותיו
בנגד 'שלוש עברות' (לשון הרע ב).

[ה] מלתא דמתאמרה באפי מרא או באפי
תלתא, לית בה משום לשנא בישא (לשון הרע
ג).

[ו] האי לשנא בישא, אף על-גב דלקבולי
לא מבועי, למיחש מיבעי (לשון הרע ד).

[ז] מי שדובר רע על ישראל, לסוף שיחלה
על פיו (לשון הרע ה).

[ח] פשאין אהבה בין ישראל, נעשים
'הולכי רכיל'; ועל-ידי 'הולכי רכיל', נעשים
'לצים' (אהבה א; לשון הרע ו).

[ט] בני-אדם שאוהבים זה את זה, מתר
לומר זה לזה מאיזה דבר ששמע מאיזה
אדם, גם חברו מתר לקבל דבריו, ואין בו
משום 'לשנא בישא' (לשון הרע ז).

[י] על-ידי 'לשון הרע' - אין לאדם חשק
ללמד, גם מבזה את הצדיק (לשון הרע ח).

[יא] על-ידי 'אמת' - נצול מ'לשון הרע'
(אמת מג; לשון הרע ט).

[יב] כְּשֵׁשׁוֹמֵר אֶת־עֲצָמוֹ מִ'לְשׁוֹן־הָרַע' -
עַל־יְדֵי־זֶה לֹא יִחַרֶשׁ רָעָה עַל חֲבֵרוֹ (לְשׁוֹן־
הָרַע י).

[יג] מִי שֶׁאֵין מְקַבֵּל 'לְשׁוֹן־הָרַע' עַל צַדִּיק -
עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהַמְנוֹת עִם הַצַּדִּיקִים
(לְשׁוֹן־הָרַע יא).

[יד] גַּסּוֹת - מְבִיא אֶת הָאָדָם לְדַבֵּר בְּגִנּוֹת
בְּנֵי־אָדָם (לְשׁוֹן־הָרַע יב).

[טו] לְשׁוֹן־הָרַע אֵין אוֹמְרוֹ - עַד שְׂכּוֹפֵר
בְּעֵקֶר וְחוּטָא בְּשָׂמַיִם וּבְאָרֶץ (לְשׁוֹן־הָרַע יג).

[טז] מִתֵּר לוֹמֵר 'לְשׁוֹן־הָרַע', עַל 'בַּעַל'
הַמַּחֲלֶקֶת' (לְשׁוֹן־הָרַע יד).

[יז] 'מוֹצִיא שֵׁם רָע' עַל חֲבֵרוֹ, אֵין לוֹ
מַחִילָה עוֹלָמִית (לְשׁוֹן־הָרַע טו).

[יח] עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן־הָרַע' - אֵין מְקַבֵּל פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה (לְשׁוֹן־הָרַע טז).

[יט] הַמְסַפֵּר בְּ'לְשׁוֹן־הָרַע', וְהַמְקַבְּלוֹ -
רְאוּי לְהַשְׁלִיכוֹ לַכְּלָבִים (לְשׁוֹן־הָרַע יז).

[כ] תְּקוּן לְ'לְשׁוֹן־הָרַע': 'אִמִּירַת הַקְטָרֶת'
(לְשׁוֹן־הָרַע יח).

[לְקוּטִי־הַלְכוֹת, קוּרְיַת־שִׁמְעַ ב: זֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל
(עֲרֻכֵין טז): "קְטָרֶת מְכַפֵּר עַל לְשׁוֹן־הָרַע" - כִּי עֵקֶר 'פְּגַם
לְשׁוֹן־הָרַע' - שֶׁמוֹצֵא מוֹם בְּיִשְׂרָאֵל וּמְקַטְרֵג עָלָיו, וְעַל־
יְדֵי־זֶה יְכוּל לְהַרְחִיקוֹ מִן הַקְדָּשָׁה. וְעַל־כֵּן הַחֲטָא גְדוֹל
מְאֹד רַחֲמָנָא־לְצַלְן - כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָפֵץ חֶסֶד, וְרוֹצֵה
לְקַרֵב אֶפְלוֹ פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְרַחֵק, כִּי אֲדַרְבָּא: אֲנִי
צְרִיכִין דִּיקָא לְהַכְנִים בְּחִינַת הָעֲצוּבוֹת בְּתוֹךְ הַשְּׂמֻחָה' -
שְׂזָה בְּחִינַת לְקַרֵב דִּיקָא הַפּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַקְדָּשָׁה.
וְעַל־כֵּן "קְטָרֶת מְכַפֵּר" - כִּי "קְטָרֶת עִם הַלְבָנָה מְרֻמֵּז: עַל
צְרוּף וְקִרְבַת פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל" (פְּרִיחֹת ו:), וְעַל־כֵּן הוּא
מְכַפֵּר עַל לְשׁוֹן־הָרַע].

[כא] עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן־הָרַע' - 'נִגְעִים' בָּאִים
עָלָיו, וּמְגַדִּיל עוֹזְנוֹת עַד לְשָׂמַיִם, וְרְאוּי
לְסַקְלוֹ בְּאֶבֶן (לְשׁוֹן־הָרַע יט).

[כב] עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן־הָרַע' - נִתְפָּס בְּתַפְסָה'
(לְשׁוֹן־הָרַע ח"ב א; פְּדִיּוֹן־שְׁבוּיִם ח"ב ז).

[כג] עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן־הָרַע' - נוֹפְלִים
בְּמַלְחָמָה (מְרִיבָה עט).

[כד] מִי שֶׁאֵין אוֹמֵר 'לְשׁוֹן־הָרַע', הוּא
מְנַצֵּחַ (מְרִיבָה פ).

[כה] אֵין הַגְּשָׁמִים נִעְצְרוּן, אֶלָּא עַל מְסַפְּרֵי
לְשׁוֹן־הָרַע' וְכוּ' (מְמוֹן כו).

[כו] מִי שֶׁכָּלֵב נִשְׁךְ אוֹתוֹ, בְּיָדוֹעַ שֶׁקַּבֵּל
'לְשׁוֹן־הָרַע', אוֹ שֶׁסִּפֵּר 'לְשׁוֹן־הָרַע' (עֲנֵשׁ כו).

[כז] מִתֵּר לְהַתְפַּלֵּל עַל 'בַּעַל לְשׁוֹן־הָרַע':
שְׂיָמוֹת, וְשִׂישְׁתַּבַּח תּוֹרָתוֹ, וְשִׁלָּא יִהְיֶה לוֹ
חֵלֶק לְעוֹלָם־הַבָּא, וְשִׁלָּא יִהְיֶה לוֹ בָּנִים
חַכְמַיִם (תַּפְּלָה כו).

יז.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת נְטִיַאת־כַּפֵּיִם ה, יב)

עַל־יְדֵי 'דְּבוּרִים־רָעִים' שֶׁל 'לִיצְנוֹת'
וְדַרְכֵילוֹת' וְ'לְשׁוֹן־הָרַע' וְדְבָרִים־
בְּטָלִים' וְנִבּוּל־פֶּה, וּבְפָרֵט עַל־יְדֵי 'לִיצְנוֹת'
וְ'לְשׁוֹן־הָרַע' שֶׁמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיקִי־הַאֲמֵת
וְאֲנִישֵׁיהֶם־הַכְּשָׁרִים - עַל־יְדֵי־זֶה בּוֹדְאֵי
מִתְרַחֲקִים מִהַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת' הַמְבָאָרִים
בְּתוֹרָה ח"א לֵד: 'וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְלַכֶּת
כְּהַנִּים".

כִּי כִּמוֹ שֶׁהַצַּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים מְאִירִים
הַנִּקְדוֹת־טוֹבוֹת בְּיִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי
דְּבוּרֵיהֶם הַכְּשָׁרִים וְהַטוֹבִים' - כִּמוֹ כֵּן
לְהַפְּךָ: עַל־יְדֵי 'דְּבוּרִים־רָעִים' שֶׁל בְּחִינַת
בְּלָעִם וְסִיעֶתוֹ, מְרַחֲקִים מְאֹד מִהַנִּקְדָּה'.

יח.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת בְּרַפְת־הַפְּרוֹת ג, י - עַל־פִּי

לְקוּטִי־מוֹהֵר"ן ח"א לז, דְּרָשׁוּה' וְעֵזוּ')

"עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־הָרַע נִפְגָּם הַזְּכָרוֹן" (לְקוּטִי־
מוֹהֵר"ן ח"א נד) - כִּי הַזְּכָרוֹן הוּא

ה'נֶפֶשׁ', וְעַקֵּר הַתַּגְלֹת־הַנֶּפֶשׁ' הוא על-ידי ה'כבוד'. ועל-כן צריכין לזהר מאד לכבד את כל אחד מישראל בכל מיני כבוד - כְּדֵי שִׁיתַּגַּלֶּה ה'נֶפֶשׁ' וְהִזְכְּרוֹן בְּנֹ"ל.

וְעַל-כֵּן 'עוֹזֵן לְשׁוֹן־הָרֵעַ' חמור מאד - כִּי עַל-יְדֵי שְׁמֹדֶר לְשׁוֹן־הָרֵעַ' עַל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, נִמְצָא: שְׁמֵבֶזָה נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל חֲסִי־שְׁלוֹם, וְאִז אֵין הַנֶּפֶשׁ יָכוֹל לְהַתְגַּלֹּת, וְעַל-כֵּן הוּא פּוֹגֵם הַזְכְּרוֹן, שֶׁהוּא ה'נֶפֶשׁ' שֶׁמִּתְגַּלֶּה עַל-יְדֵי ה'כבוד' דִּיקָא, שֶׁהוּא הַחֶפֶד מ'לְשׁוֹן־הָרֵעַ'.

יט

(לקוטי-הלכות שבת ז, לב)

"לְשׁוֹן־הָרֵעַ שְׁקוֹל כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת, 'עֲבוּד־הַזָּרָה', 'גְּלוּי־עֲרִיזוֹת' ו'שְׂפִיכוֹת־דָּמִים'" (ערכין טו:), שֶׁהֵם כְּנֶגֶד ה'שְׁלֹשׁ נְקֻדוֹת: 'מֹשֶׁה' 'יְהוֹשֻׁעַ' ו'אַהֲל־מוֹעֵד' - נְקֻדַּת־הַעֲלִיזוֹנָה' נְקֻדַּת־הַתַּחְתּוֹנָה' ו'וְאִז שֶׁבַתוֹד הָאֶלֶף'.

וְהוּא גְדוֹל שֶׁבְכֵלָם - כִּי עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן־הָרֵעַ' מְפָרִיד אֲלוֹף, בְּחִינַת (משלי טז, כח): 'וְנִרְגָן מִפָּרִיד' וְכו'. - כִּי מִפָּרִיד בֵּין 'כָּל־לִיִּשְׂרָאֵל' בְּחִינַת 'נְקֻדַּת־הַתַּחְתּוֹנָה', וּבֵין ה'צָדִיק' 'נְקֻדַּת־הַעֲלִיזוֹנָה' וְכו'. כִּי עַקֵּר 'לְשׁוֹן־הָרֵעַ': כְּשֶׁמְדַבְּרִים עַל הַצָּדִיק וְהַגְּלוּיִם אֵלָיו.

וְאֶפְלוּ כְּשֶׁמְדַבְּרִים עַל שׁוֹם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל - כִּי ה'לְשׁוֹן־הָרֵעַ', כֵּן מְעוֹרְרִין חֲסִי־שְׁלוֹם קְטָרוֹג עָלָיו, לְהַפְרִידוֹ חֲסִי־שְׁלוֹם מֵה'נְקֻדַּת' וְכו'.

וְעַל-כֵּן עַקֵּר הַתְּקוּן: הוּא 'שְׁלוֹם' - שֶׁבְשִׁבִילֶזָה צָרִיכִין לְהִיזוֹת כְּמֹדֶר, וְלִסְבֹּל 'שְׂפִיכוֹת־דָּמִים', וְיִהְיֶה "מִן

הַשׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְאֵינָם מְשִׁיבִים" (שבת פח: יומא כג. גטין לו:). - עַד אֲשֶׁר "יִשׁוּבוּ הַמָּה אֵלֵינוּ" וְכו' (ירמיה טו, יט).

ג.

(לקוטי-הלכות, רבית ה, טז)

יֵשׁ שְׁטָעוֹתוֹ דָּק, וְיֵשׁ שְׁטָעוֹתוֹ דָּק מִן הַדָּק מְאֹד, עַד שֶׁמְצָאנוּ בְּמָה צָדִיקִים גְּדוֹלִים שְׁטָעוּ לְפַעְמִים בְּאִיזָה דִין וְהִתְגַּהֵה, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְּרֵי רַז"ל הַרְבֵּה. וּבִדְאִי כְּוַנְתָּם הִיָּתָה רְצוּיָה לְשָׁמַיִם בְּאֵמַת, אֲבָל טָעוּ עֲצָמָן לְפַעְמִים.

בְּפָרֵט בְּעֵינָן 'מַחֲלֻקָת', כִּי "בְּרִית פְּרוּתָה לְלְשׁוֹן־הָרֵעַ" (מועד-קטן יח. סנהדרין קב.), עַד שֶׁ'שְׂאֵל־הַמְּלֹךְ' שֶׁהָיָה צָדִיק גְּדוֹל מְאֹד, "כְּכֵן שָׁנָה בְּלֹא חֲטָא" (יומא כב:), וְעַל-יְדֵי רְבוּי לְשׁוֹן־הָרֵעַ' טָעָה, עַד "שֶׁהָרַג נָב עִיר הַכֹּהֲנִים" וְכו' (שמואל-א כב, יט), וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה.

כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם נִפְל ה'אֵמַת' מְאֹד, עַד שֶׁאֶפְלוּ 'צָדִיקִים גְּדוֹלִים' ו'חֲכָמִים אֲמַתִּיִּים', קָשָׁה לָהֶם לְעַמֵּד עַל ה'אֵמַת' לְאֵמַתוֹ.

כא.

(לקוטי-הלכות, שלוח-השן הלכה ה, יח - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סג, 'סוד פְּנִינַת הַמִּילָה', הַמּוֹבָא לְעֵיל)

עַל-יְדֵי 'פְּגָם־הַדְּבוּרִים', בְּפָרֵט עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן־הָרֵעַ', מְכַל־שִׁפְן כְּשֶׁמְדַבְּרִים 'לְשׁוֹן־הָרֵעַ' עַל פְּשָׁרִים וְצָדִיקִים־אֲמַתִּיִּים - עַל-יְדֵיִזָּה עוֹשִׂים 'כְּנַפִּים' לְהַנְחֵשׁ'.

שֶׁעַל-יְדֵיִזָּה מִתְגַּבֵּר בּוֹ בְּחִינַת 'חֲכָמוֹת' שֶׁל שְׁקָר' ו'כְּפִירוֹת', שֶׁנִּמְשָׁכִים מ'חֲכָמַת יוֹן' שֶׁהוּא 'זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ'.

שְׁעַל-יְדֵי-זָה בָּאִים עָלָיו 'קְשִׁיּוֹת וְעַקְמִימוֹת שְׁבַלְב' הַרְבֵּה, מִחֲמַת שְׂרוּצָה לְיֹשֵׁב וּלְתֹרֵץ הַכֹּל, וְלִידַע כָּל דָּבָר מִה שְׂאִין שִׁיָּד לֹו כָּלֵל וְכו'.

וְעַקֵּר הַתְּקוּן: עַל-יְדֵי 'דְּבוּרִים קְדוּשִׁים', שִׁישְׁמֹר אֶת-עֲצָמוֹ מֵעֲתָה מְאֹד מ'דְּבוּרִים-רָעִים', וְיִרְבֶּה לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבִפְרָט לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה וּתְחִנוּנִים וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ.

וְעַל-יְדֵי-זָה יַעֲשֶׂה וְיִתְקַן בְּחִינַת 'כְּנָפִים דְּקַדְשָׁה', שֶׁהֵם בְּחִינַת (ישעיה נז, יט): "שְׁלוֹם לְרַחֲוֹק וְלִקְרוֹב" - שְׁעַל-יְדֵי-זָה מְכַנְיְעִים 'כְּנָפִים שֶׁל הַנְּחָשׁ', שֶׁהֵם הַהַפְּדָּ מִזָּה.

וּכְלִ-זָּה הוּא בְּחִינַת 'תְּקוּף הַנֶּס שֶׁל חֲנֻכָּה', שֶׁעָקְרוּ הָיָה לְהַכְנִיעַ 'מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה', שֶׁהֵם 'חֲכָמֵי הָאֲפִיקוֹרְסִים', שֶׁעָקְרָם הֵם 'חֲכָמֵי יוֹן', 'חֲכָמַת יוֹנִית' וְכו' - וְכָל פֶּחַם הָיָה: עַל-יְדֵי 'דְּבוּרִים-רָעִים', שֶׁהֵם 'לְשׁוֹן-הָרַע' וְכו'.

וְעַל-כֵּן עָקֹר הַכְּנַעְתָּם הָיָה: עַל-יְדֵי 'דְּבוּרִים קְדוּשִׁים', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'כְּנָפִים-דְּקַדְשָׁה' הַנ"ל - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תְּפִלָּה וּתְחִנוּנִים וְצַעֲקוֹת וְזַעֲקוֹת' שֶׁהִרְבּוּ מִתְּתִיחוּ וּבָנְיוֹ הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ אֲז, לְהַתְּפַלֵּל וְלַצַּעֲק לְהַשִּׁי-תְּפַרְדָּ, כַּמְבָאָר בַּסְּפָרִים.

כִּי עָקֹר הַכְּנַעְתָּ יוֹן הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא עָקֹר 'זְהַמַּת-הַנְּחָשׁ' - הוּא עַל-יְדֵי 'דְּבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבִיּוֹתֵר עַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה', שְׁעַל-יְדֵי-זָה נַעֲשִׂים 'כְּנָפִים דְּקַדְשָׁה', שֶׁמְכַנְיְעִים 'כְּנָפִים שֶׁל הַנְּחָשׁ' הַנ"ל.

נב.

(לקוטי-הלכות, גזיקין ד, לד)

עַל-כֵּן קוֹרִין בְּאֵלֹו הַיָּמִים (שֶׁל יְמֵי הַסְּפִירָה - בְּשָׁנָה פְּשׁוּטָה) 'פְּרִשְׁת מְצֻרַע', שֶׁהוּא 'בַּעַל לְשׁוֹן-הָרַע', "שְׁחֲמוֹר מְכַל הָעוֹנוֹת" (עֲרֻכִין טו:). - מִחֲמַת שְׂאִינוֹ מְסַתְּפֵל עַל הַטּוֹב וְכו' [וְזָה כָּל עֲנִין יְמֵי הַסְּפִירָה, עֵינֶי-שָׁם].

וְזָהוּ (שְׁלֶחֶן-עֲרוּד אֲרַח תַּיִם, תְּכַח, ד): "סְגָרוּ [לְשׁוֹן 'מְצוּרַע מְסָגֵר'] וּפְסָחוּ".

עַל-כֵּן שָׁם בְּפִרְשָׁה הַזֹּאת (שֶׁל עֲנִינֵי מְצוּרַע - בְּפִרְשַׁת תְּזַרֵע) מְרַמֵּז 'פְּגָם קִרְח' שֶׁחֲלַק עַל 'מִשָּׁה' - שְׁמָסֵר נַפְשׁוֹ עַל הַגְּרוּעַ שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (וַיִּקְרָא יג, מ): "וְאִישׁ כִּי יִמְרַט רֹאשׁוֹ קִרְחַ הוּא" (עֵין בְּפִרְשַׁת תְּזַרֵע בַּפְּסוּק הַזֶּה מְשִׁיחֻת-הַר"ן). וְעָקֹר פְּגָמוֹ הָיָה בְּעֲנִין הַ'שְּׁעָרוֹת' [שְׁעָרוֹת-טוֹבוֹת' הוּא עֲנִין 'נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת'. עֵינֶי-שָׁם].

"מִים חַיִּים" (וַיִּקְרָא יד, ה)

נג.

(ספר-המדות, רפואה ח"ב ג)

לְצַרְעַת', מְזִיק 'דְּבָרִים מְלוּזָחִים', וְרְפוּאָתוֹ: "מִים חַיִּים" (וַיִּקְרָא יד, ה). וְסִימָן לְדַבֵּר (אִיּוֹב לו, כז): "יִגְרַע נִטְפֵי מַיִם" - הֵינּוּ 'צַרְעַת' הַבָּא מִהַתְּגַבְּרוֹת הַדָּם עַל הַמַּיִם, שֶׁבּוֹ "יִזְקוּ מִטֵּר לְאֹדוֹ" (אִיּוֹב שָׁם - יִזְקוּ' לְשׁוֹן הַזֶּקֶן).

"הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מְזוּבֹו" (וַיִּקְרָא טו, ג)

נד.

(ח"ב ה, ו-ז-ח-יא-יד-טו-בסוף)

עַל-יְדֵי הַנְּאֻוָּה שֶׁל 'מְנַהֲיֵי-הַדּוֹר' - מְגַבִּירִים 'תְּאֻוֹת-נְאֻוָּה' בְּעוֹלָם,

”וְרַחֵץ בְּשֵׁרוֹ בַּמַּיִם” (ויקרא טו, יג)

– עֲנִינִי טְבִילָה בַּמְקוּהָ –

תנאי וְרַחֵץ בְּשֵׁרוֹ בַּמַּיִם – במי מקוה. (יומא לא.)

אמר רבי ינאי: **שְׂמַעְתִּי שְׂמַחְלִין בָּהּ, וְשִׂמְעַתִּי שְׂמַחְמִירִין בָּהּ. וְכָל הַמַּחְמִיר בָּהּ עַל-עַצְמוֹ, מְאִירִיכִין לוֹ יָמָיו וְשָׁנֹתָיו.** (ברכות כב.)

[רש"י: "שְׂמַחְלִין בָּהּ" – בְּמִקְוֵה אֲוֹת, אוּ בְּנִתְיֵנֶת תְּשִׁיעָה-מְבִינִי. "שְׂמַחְמִירִין בָּהּ" – בְּאַרְבַּעִים סָאָה.].

דע: כי מסורת קבלה היא בידינו מחכמי האמת: ש'ארבע מאות' פתות הטמאה שורות על הטמא, וכדי להעביר אותן הפתות של רוח הטמאה, צריך 'ארבעים סאה מים'. (חסד-לאברהם – מעין ב, נהרנט)

גם בענין השגת האדם, אין לך דבר שמועיל כמו הטהרה והטבילה שיהיה האדם טהור בכל-עת. ומורי (האריז"ל) זלה"ה, עם היות שהיה לו חולי השבר שהקור מזיק לו, עם-כל-זה לא היה מונע מלטבל בכל-עת. (עץ-חיים, הקדמת שער-ההקדמות)

סוד ה'מקוה' – הוא סוד הו"ה שיהמקוה בו ארבעים סאה, וכן הו"ה בו ארבע אותיות, כל אות פולקת עטור, והינו סוד (ירמיה יז, ג): "מקוה ישראל ה'", והבן בזה מה שכתוב (יומא פ"ח מ"ט): "מה מקוה מטהר הטמאים, אף הקדוש-ברוך-הוא מטהר את ישראל" – דהינו: טהרת נשמותיהם הדבקות בשמו. נמצא: הטובל הוא דבק בהו"ה ממט לטהר גופו ונפשו, גופו במים ונפשו ברוחניות השם השורה שם, ובזה לא יזיקהו אפילו יהיה המים קרים, כי מאחר שהוא דבק בהו"ה, אי-אפשר שיבוא לו הזק. (ראשית-חכמה, שער-האהבה, פ"א)

ביציאת האדם מה'מקוה' – הרי נתקנו אבריו ונשמתו, והרי הוא ח'דש', ואין ל'חיצונים' חלק בו, וירגיש האדם בעצמו רוח חדשה מניצוץ הנשמה שחזרה אליו. (שם)

קבלה בידינו מהבעל-שם-טוב זצ"ל: כי בטצריך למקוה וטובל עצמו פעם אחת, לא יזיק לו בשום אופן. (מסמרת השלום קאדינאו, השקמת-הבקר סימן ב)

בה.

(ח"א נו, ז)

'שבועות' – הוא חסד עליון ורחמים גדולים. וזה בחינות ה'מקוה

של שבועות, שהיא בחינות 'מקוה של שער-החמשים', שהוא שער העליון מחמשים שערי בינה' (שער-הפנונת ו'פרי-עץ חיים, חג השבועות), שהוא בחינות 'שכל ודעת עליון, בחינת חסד עליון ורחמים גדולים'.

וְעַל-יְדֵיֶזָה בָּא הַשְּׁחַתְת־זָרַע חֲסִי-שְׁלֹום (לקוטי-עצות 'ברית' טו), **בְּחִינַת (ויקרא טו, ג): "הַחֲתִים בְּשֵׁרוֹ מִזִּבּוֹ", בְּחִינַת 'הוֹתֵם דְּסִטְרָא-אַחְרָא' [על האדם שלא יוכל לצאת מקוה (לקוטי-עצות שם)].**

וְעַל-יְדֵי 'חֶרֶב הַגְּאוּה דְקַדְשָׁה, מִתְגַּבְּרִים עַל תְּאוֹת-נְאוּף.'

וְלִהְיֶצֶל מְזָה: הוּא עַל-יְדֵי הַמְּגַנִּים שְׁבִדּוֹר, "מְגַנֵּי אֶרֶץ" (תהלים מז, י) – שְׂמַגְנִים עָלֵינוּ וּמְצִילִין אוֹתָנוּ – כִּי מְכַנְיַעִין ה'חֹתֵם דְּסִטְרָא-אַחְרָא שְׁנַעֲשָׂה עַל-יְדֵי הַגְּאוּה, וּמַעֲלִין 'לְחֹת הַגּוֹף מְבַחֲנִית (ויקרא טו, ג): "הַחֲתִים בְּשֵׁרוֹ" – לְבַחֲנִית 'חֹתֵם-דְּקַדְשָׁה, בְּחִינַת תְּפִלִּין, מַחֲיין'.

כִּי עַל-יְדֵי שְׂמַכְנִיעִין תְּאוֹת-נְאוּף, וְאִין יוֹצֵאִין 'לְחֹת' וְשְׂמֻנוֹנִית הַגּוֹף לְחוּץ – עַל-יְדֵיֶזָה עוֹלִין ה'לְחֹת' אֶל הַמַּח, וְנַעֲשָׂה שְׂמַנִּים, שְׂזָה עֵקֶר הַמַּחֲיין'.

וְעַל-יְדֵיֶזָה נַעֲשִׂין דְּבוּרִים בְּשָׂרִים, לְהַחֲיוֹת וְלְהַשִּׁיב אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַנְּפוּלוֹת וְכוּ'.

וְזָהוּ בְּחִינַת "שְׂמִינֵי-עֶצְרַת", שְׂאֵז הַנְּקַבָּא עוֹצְרַת הַטְּפָה" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׂמִינֵי-עֶצְרַת), וְאִינָה נִשְׁחַתֶּת – שְׁנַתְתַּקֵּן בְּחִינַת: "הַחֲתִים בְּשֵׁרוֹ".

וְעַקֵּר תַּקוּן הַמַּח: הוּא כְּפִי שְׁבִירַת תְּאוּה זֹאת – הִינוּ: כְּשִׂמְחָגְבְּרִין עַל הָאָדָם ה'הִרְהוּרִים' מֵאֵד מֵאֵד, וְהִיוּ יְכוּלִין לְבוֹא עַל-יְדֵיֶזָה ל'מְקַרְה-לִלְהָ" (דְּבָרִים כג, יא) חֲסִי-שְׁלֹום, בְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשֵׁרוֹ". וּמִתְגַּבְּרִים מֵאֵד לְשִׁבְר וּלְגֶרֶשׁ ה'הִרְהוּרִים, וְלִהְיֶשֶׁף מַחְשְׁבוֹת-קְדוּשׁוֹת – עַל-יְדֵיֶזָה מַעֲלִין מ"הַחֲתִים בְּשֵׁרוֹ" – לְבַחֲנִית תְּפִלִּין שְׁהֵם 'חֹתֵם-דְּקַדְשָׁה' (לקוטי-עצות שם).].

יז וְזֶה בְּחִינַת מ'ן' - בְּחִינַת מִקְנָה שֶׁל שַׁעַר הַגְּיוֹן [מ'ן ראשי-תבות - מִקְנָה גִּיּוֹן], שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת גְּדוּלָּה, כִּי ה'מִן' בְּחִינַת דַּעַת.

נו.

(ח"א נו, ז)

ה'מִקְנָה' מוֹשִׁיעַ בְּכָל ה'צָרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָהוּ יד, ח): "מִקְנָה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעוֹ בַּעַת צָרָה" - כִּי הוּא חֹסֵד עָלָיו, שֶׁמוֹשִׁיעַ מִכָּל ה'צָרוֹת.

וְעַל־כֵּן ה'מִקְנָה' מְטַהֵר מִכָּל ה'טְמָאוֹת' וּמִכָּל ה'חֲטָאִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל לו, כח): "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וַיִּטְהַרְתֶּם" וְכוּ'.

נז.

(לקוטי-עצות, עניני 'מקנה' - על-פי ח"א נו הנ"ל)

[א] 'טְבִילַת מִקְנָה' - מְבַטֵּל ה'פְּעַם, כִּי עַל־יְדֵי 'טְבִילַת מִקְנָה', נִמְשָׁךְ 'דַּעַת' (פְּעַם ד).

[ב] עַל־יְדֵי 'טְבִילַת מִקְנָה' - נִמְשָׁךְ 'דַּעַת', וּמְבַטֵּל ה'מַחְלֻקוֹת' (מחלקת-ומריבה טז).

[ג] 'טְבִילַת מִקְנָה' - מוֹשִׁיעַ מִכָּל ה'צָרוֹת חֲסוּשׁוֹלוֹם, וּמְטַהֵר מִכָּל ה'טְמָאוֹת' וּמִכָּל ה'חֲטָאִים, כִּי 'מִקְנָה' מִמְשִׁיךְ 'דַּעַת' וְחֹסֵד עָלָיו מְאֹד (מִקְנָה א).

[ד] עַל־יְדֵי 'טְבִילַת מִקְנָה' - ה'פְּרִנְסָה' בְּנִקְלָה, וְנִתְבַטֵּל ה'מַחְלָקָת' וְה'פְּעַם, וְזוֹכָה ל'שְׁלוֹם', וְל'רַחֲמָנוֹת', וְל'דַּעַת גְּדוּלָּה. וְזוֹכָה ל'רְפוּאָה', וְל'חַיִּים' וְאֵרִיכוֹת־יָמִים, וְלַעֲזָרָה בְּנֵי אָדָם לְהַשִּׁיב־יָתֵבָרְךָ (מִקְנָה ב).

[ה] עַל־יְדֵי 'טְבִילַת מִקְנָה' - נִמְשָׁךְ 'דַּעַת', וְזוֹכֵן ל'רְפוּאָה' (רְפוּאָה ד).

נח.

(ח"ב קנג)

'מִקְנָה' אֵינָה מְזַקֶּת כָּלֵל, וְה'דֹּאקְטֵער' שֶׁיֵּאמֵר 'שְׂמֻזְקָת' - אֵינֶה דֹּאקְטֵער' כָּלֵל. אֲדַרְבָּה: 'טְבִילַת מִקְנָה' טוֹבָה מְאֹד ל'בְּרִיאוֹת הַגּוֹף'.

כִּי יֵשׁ נְקָבִים קְטָנִים הַרְבֵּה בְּגוּפוֹ שֶׁל אָדָם, וְהֵם נְקָבֵי הַזַּעֲהָ, שֶׁדָּרָךְ שָׁם יוֹצֵא הַזַּעֲהָ מִן הָאָדָם, וְהֵם צָרִיכִין לְפָתַח, כִּי אִם נִסְתָּמִין, יוֹכֵל לְפַל ל'חֲלָשָׁה' חֲסוּשׁוֹלוֹם. וְעַל־יְדֵי 'טְבִילָה בְּמִים' נִפְתָּחִין נְקָבֵי הַזַּעֲהָ, וְזֶה טוֹב מְאֹד ל'בְּרִיאוֹת־הַגּוֹף'.

רַק שְׂלֵא יִהְיוּ ה'מִים, קָרִים בְּיוֹתֵר - כִּי אִז מֵיָא מְטַרְשֵׁי ל'ה'נְקָבִים' הַנ"ל. אֲבָל כְּשֶׁאִין הַמִּים קָרִים מְאֹד, אִזִּי הַטְּבִילָה בָּהֶם טוֹבָה מְאֹד.

נט.

(שְׁבַח־הַר"ן ח"א יט)

הָיָה רָגִיל מְאֹד בִּימֵי קְטָנוֹתוֹ וּבִימֵי יְלָדוּתוֹ, לְרוּץ בְּכָל פְּעַם עַל קֶבֶר הַבַּעַל־שֵׁם טוֹב וְכוּ'. וְהָיָה רָגִיל לִילֵךְ לְשֵׁם בְּפִלְיָה.

וּבְזָמַן הַחֲרָף בָּעַת שֶׁהָיָה הַקְּרִירוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, הָיָה הוֹלֵךְ לְשֵׁם בְּפִלְיָה, וּמִשָּׁם חָזַר וְהִלֵּךְ אֶל הַמִּקְנָה.

וְהָיָה שֶׁם מִקְנָה חוּץ לְמִרְחָץ, וּמִקְנָה אֶחָד בְּתוֹךְ הַמִּרְחָץ, וּבָחַר לוֹ לִילֵךְ בְּהַמִּקְנָה שְׁחוּץ לְמִרְחָץ, בָּעַת הַקְּרִירוֹת גְּדוּלָּה, וּכְבֵר הָיָה קָר לוֹ מְאֹד מִחֲמַת שְׂבָא מִהַקֶּבֶר הַנ"ל וְכוּ' - אֲפִי־עַל־פִּי־כֵן אַחַר כָּל־זֶה הָיָה הוֹלֵךְ דּוֹקָא לְטַבֵּל בְּהַמִּקְנָה שֶׁהִיָּתָה עוֹמֶדֶת בַּחוּץ, כְּדֵי לְסַגֵּף עֲצָמוֹ. וְכָל־זֶה בְּהַצָּנֵעַ בְּפִלְיָה.

וְשָׁמַעְתִּי מֵאֶחָד שֶׁאָמַר שֶׁשָּׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ: שְׁבַעַת שְׁעָשָׂה הַנְּהַגוֹת אֵלּוּ, לֹא הָיָה כִּי־אִם בֵּן שִׁשָּׁה שָׁנִים.

לב.

(שיחות-ה'ר"ן קפה)

צ'נה לרוב אנשים: שיזהרו לילך למקנה לטבל, בימים שאין אומרים בהם תחנון.

[הקדמה לתקון-הפללי: ואמר (רבנו ז"ל): שבימים שאין אומרים תחנון, כגון ביומי דניסן וכיוצא, המובאים בשלחן-ערוב ארזי-חיים (סימן קלא, סעיפים דהה"ד) - צריכין להיות רגיל ביותר בטבילת מקנה].

ואבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל ו: פעם אחת בראש-החדש, כשהתחילו להתפלל 'הודו' כנהוג - הלך רבנו ז"ל אל רבי נפתלי ואמר לו: "נפתלי מקנה?! - ויען ויאמר: "אלך אחר התפלה!" - אומר לו רבנו ז"ל: "ראש-החדש דארף מען פריער גיין אין וואסער אריין!" [בראש-החדש צריכים קדם להפגס אל תוך המים!] - ותכף חלץ רבי נפתלי את הטלית והתפלל, והלך אל ה'מקנה].

לג.

(שיחות-ה'ר"ן רצח)

ב'ערב יום-הכפורים' האחרון לפני הסתלקותו הקדוש באומאן - בא לפניו איש אחד מאנשיו שנחלש, וספר לפניו חלשתו. ועמד שם עוד אחד שאמר: "שחולאתו הכבידה בשביל שהלך היום למקנה לטבל!"

ענה רבנו ז"ל: "למה אתם תולים הכבדת החולאת במצוות, טוב וראוי יותר שתתלו בעברות!"

לד.

(חיי-מוה"ר"ן רלא)

שמעתי מאחד ששמע מרבנו ז"ל: שספר לו מעצם הקדשה שלו בילדותו: שבהיותו ילד קטן, רצה להיות ירא-שמים, והיה חפץ לקבל שבת בקדשה גדולה פראוי, והלך למרחץ, וטבל בזריזות סמוך אחר חצות מיד. ויצא מהטבילה, ובא לביתו ולבש בגדי-שבת, ונכנס לבית-המדרש וכו'. כמדמה שאמר: שהיה אז בן ששה שנים:

וכל-כף היה מצנע בעבודתו מבני-אדם, עד שפעם אחת הלך למקנה בבקר בחורף, ובא מהטבילה, והפאות היו לחות מהמים. ותמהו עליו העולם: שבהרף יהיה האדם חופף ראשו בקרירות כזה - כי לא עלה על דעתם שהיה במקנה, רק סברו: שחפף ראשו. והיו מחזיקים זאת למעשה נערות' שלו, כי היה מצנע מאד מאד בעבודתו.

ל.

(שיחות-ה'ר"ן קמא)

בתחלה אמר: "שתקון הראשון הוא ה'מקנה', שצריכין לטבל במקנה" [דאם ערשטע איז מקנה!] - ואחר-כך גלה ה'תקון' לומר 'עשרה קפיטל תהלים'!

ופעם אחת אמר: שצריכין לזהר מאד לטבל באותו היום דיקא שיהיה האדם בלתי טהור. ואפלו אם לא יוכל בבקר, על-כל-פנים יטבל באותו היום, אפלו "לפנות ערב" (דברים כג, יב).

מי שיוכל לילך למקנה ואחר-כך יאמר (התקון-הפללי) בודאי מה טוב. אך אפלו אנוס שאי אפשר לו לטבל, כגון 'חולה' או 'בדרך' - אף-על-פי-כן אם יאמר, אשרי לו! כי הם תקון גדול ונורא מאד.

[וב'שיחות שאחרי ספורי-מעשיות': שטוב מאד לטבל תכף ומיד! - נמצא להלן].

לא.

(שיחות-ה'ר"ן קסא)

אחר התענית משבת לשבת, היה הולך ביום ששי לטבל ב'מקנה קר' מאד, ועמד בתוך המקנה כשתי שעות רצופים.

[חיי-מוהר"ן קפד; ימי-מוהרנ"ת ח"א ט: דרכו (של רבנו ז"ל) היתה תמיד: לילך למרחץ ביום ששי תכף סמוך אחר תצות. (ענין בלקוטי-מוהר"ן ח"א יט, ה - ענין יחיצת מים חמין בערב-שבת)].

לה.

(חיי-מוהר"ן תעה)

ב'דָרְךָ' צְרִיכִין לְזַהַר בְּטְבִילַת מְקוֹנָה' - כִּי 'מְקוֹנָה' מְסַגֵּל לְהַנְצִיל מ'רוֹצְחִים'.

לו.

(ספורי-מעשיות, מעשה י מבערגער ועני)

תְּכַף נִבְהַל וְנִזְכָּר מֵה שֶׁעָשָׂה דָבָר כְּזֶה וְכוּ'. וְהָלַךְ וְהִטְמִין עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ 'בוֹר' אֶחָד שֶׁל 'מִי גִשְׁמִים' וְכוּ', וְלָקַח ה'בוֹר' לְעֵדוּת וְכוּ', וְהָלַךְ עוֹד וְהִחְבִּיא עִמָּה בְּתוֹךְ 'מְקוֹנָה' וְכוּ', וְלָקַחָהּ ה'מְקוֹנָה' לְעֵדוּת וְכוּ'.

וְכֵן הִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה בְּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים כִּיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ, דְּהֵינּוּ ב'שְׂבָעָה מְקוֹמוֹת שֶׁל מִים: (א) בּוֹר. (ב) וּמְקוֹנָה. (ג) וְאַגְמִים. (ד) וּמַעְיָן. (ה) וּנְחָלִים. (ו) וּנְהָרוֹת. (ז) וְיַמִּים. וְכוּ'.

אִמְרָה הַקְּסָרִית לְבִתָּה: תְּדַעִי, שֶׁזֶה ה'בֵּן שֶׁל הַבְּעֵרְגֶּעֶר', הוּא ה'חֶתֶן' שֶׁלְךָ וְכוּ'. וְסִפְרָה לָּהּ הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְוֵה וְכוּ', וְאִיךְ ה'בְּעֵרְגֶּעֶר' מָסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלִי, וְהָיָה עִמִּי בְּזֵי מְקוֹמוֹת הַנִּלְוֵה וְכוּ', וְלָקַחְתִּי אוֹתָן הַזֵּי מְקוֹמוֹת לְעֵדוּת וְכוּ'. תְּדַעִי שֶׁהוּא ה'חֶתֶן' שֶׁלְךָ וְכוּ'.

וְהִלְכָה ה'בֵּת' וְשִׁלְחָה כְּתָב אֶל 'בֵּן הַבְּעֵרְגֶּעֶר' וְכוּ': "שְׂהִיא מְחֻזְקַת עֲצָמָה בּוֹ, וְהוּא הֶחֱתָן שֶׁלָּהּ וְכוּ', וְצִיָּרָה כָּל הַמְקוֹמוֹת שֶׁהִחְבִּיאָה אִמָּה עִם אָבִיו, שֶׁהֵם הַזֵּי עֵדוּת: 'בוֹר וּמְקוֹנָה' וְכוּ'.

וְה'רוֹצְחִי' הִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה ב'בוֹר שֶׁל מִי-גִשְׁמִים, וְהָיוּ מְנַחִים שָׁם וְכוּ', וְהָיָה מִפְּחִיד אוֹתָהּ, וְכוּ', וְהָיָה אוֹמֵר

לָּהּ: "אֲנִי מְסַרְתִּי נַפְשִׁי בְּשִׁבְלֶךָ כִּדִּי לְתַפְסֹד" וְכוּ', וְהִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה עוֹד ב'מְקוֹנָה' וְכוּ' - עַד שֶׁהָיָה מְחִבֵּיא עֲצָמוֹ עִמָּה, בְּכָל ה'שְׂבָעָה מְקוֹמוֹת' שֶׁהִחְבִּיא ה'בְּעֵרְגֶּעֶר' עִם אִמָּה, כִּנְ"ל, שֶׁהֵם הַשְּׂבָעָה עֵדִים הַנִּלְוֵה וְכוּ'.

לז.

(שיחות שאחר ספורי-מעשיות)

הַזְּהִיר לְאֲנָשָׁיו: שֶׁכְּשִׁיכְרָה לָּהֶם "מְקָרָה בְּלִגְתֵי טְהוֹר" (שְׂמוּאֵל-א כ, כו) חֶסֶד וְשָׁלוֹם - יִלְכוּ תְּכַף-וּמִיד לְמְקוֹנָה לְטַבֵּל, קִדְּם שְׂמַתְחִיל לְהַעֲשׂוֹת מְזֵה אִיזָה דָבָר חֶסֶד וְשָׁלוֹם - שִׁיקְדִים עֲצָמוֹ וְיִטְבַּל וְיִטְהַר עֲצָמוֹ.

לח.

(הקדמה לתקון-הכללי)

גַּם כֵּלָּא זֶה (כְּשִׁקְרָה מְקָרָה חֲלִילָה), הַזְּהִיר (רַבְּנֵי ז"ל) מְאֹד: "לְהִיזֹת רְגִיל בְּטְבִילַת מְקוֹנָה!"

לט.

(ספר-המדות, עניני 'מקנה')

[א] עַל-יְדֵי טְבִילַת מְקוֹנָה' - נִתְבַטַּל ה'צָרוֹת', ו'יִשׁוּעָה' בָּאָה (הַמְּתַקֵּן-דִּין כב).

[ב] עַל-יְדֵי יְשִׁיבָה ב'מְקוֹנָה' תַּחַת הַמַּיִם, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַחֲזִיק בְּעֲצָמוֹ ה'רוּחַ' וְה'נְשִׁימָה' - נִמְתַּק הַדִּין (הַמְּתַקֵּן-דִּין גד).

[ג] ה'מְקוֹנָה' - מְמַתִּיק הַדִּין (הַמְּתַקֵּן-דִּין פא).

[ד] עַל-יְדֵי טְבִילַת מְקוֹנָה' - מְזַכֵּרִין זְכוּת-אָבוֹת' (זְכוּת-אָבוֹת א).

[ה] ל'יִרְאָה' - תִּלְוֶה ל'מְקוֹנָה' (יִרְאָה לא).

[ו] גַּם 'ש"י' [שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִי] טְבִילוֹת' - מְסַגֵּלִין ל'יִרְאָה' (יִרְאָה לו).

[ז] 'ש"י' [שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִי] טְבִילוֹת' - מְבַטְלִין ה'פְּחָד' (פְּחָד יח).

מ.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב קטו - בעיר אלכסנדריא של מצרים, בנסיעתו לארץ-ישראל)

בבקר השפם עמדתי, והלך עמי בן הבעל-הבית לבית-הפנסת, ושאלתי: "אם יש שם בית הטבילה"!

ובקשי גדול, עד שהבינו פונתי. והודיעו לי: "שבבית-הפנסת יש שם 'מקנה', אבל שם אין הולכים האנשים לטבל כָּלֵל, אפלו בערב-שבת ובערב יום-טוב!"

ובקשתי מהנער: "שילוך אותי למקנה!" - ומלא רצוני, והלך עמי לשם, ועמדה שם אשה אחת שממנה על טבילת נשים, ולא רצתה בתחלה להניח אותי לכנס, והנער טען עמה בשבילי.

אחר-כך נכנסתי, וטבילתי שם. וזה החיה אותי מאד מאד, כי זה יותר משני שבועות שלא זכיתי לטבל במקנה, והיו לי יסורים מזה, על-כן היה לי נחת-רוח מאד, מה שזכיתי עכשו להטהר במקנה.

מא.

(עלים-לתרופה, מכתבי-מוהרנ"ת ד)

הודיע לי חדשות שהוא חושש בעיניו, ואראה להתפלל עליו. ומזה תראו ותבינו: "כמה צריכין להתרחק מדאקטורים!"

וכבר הכנתי רוצעפט (מרשם) לשלח לו. וכלל הרוצעפט הוא. א) שלא יקח שום רפואה. ב) שלא יקח שום רפואה. ג) שלא יקח שום רפואה וכו' וכו'. גם שילך דוקא למקנה וכו'. השם-יתברך ירחם עליו וישלח לו רפואה שלמה במהרה מן-השמים.

מב.

(בוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן לז; לקוטי-הלכות דפוס ישן, תחלת חלק ארחהיים)

מפי מוהרנ"ת ז"ל: "בגדלת זהירות טבילת מקנה בכל יום תמיד - שעל-ידי-זה תקנתנו חזקה, שיתתקן כל מה שעובר על האדם."

והמעשה שהיה כן היה: בשבת חנכה שנת תר"ה, שני שבועות קדם הסתלקות מוהרנ"ת ז"ל, יצא קול באשמרת-הבקר: כי נפלה התקרה בהפּרָחץ, ואי-אפשר לילך אל המקנה לטבל לכבוד בקר של שבת.

אך אחר-כך פשהאיר היום, נודע: אשר לא כן הדבר, כי נפלה באיזה זווית רחוק מהמקנה. והלך מורנו מוהרנ"ת ז"ל אל המקנה לטבל, וגם כל אנשי העיר הלכו גם-כן לטבל לכבוד בקר של שבת-קדש.

ואז כשבא מן המקנה והכין עצמו לתפלת שחרית ואמר הברכות וכו', עמדנו לפניו, והתחיל להודות להשם: "על אשר זכה לילך לטבל בהמקנה! - והחיה עצמו בזה מאד. ואמר: "שכבר היה מוכן לטבל עצמו בהנהר הנקרא 'בוג' שהולך שם בברסלב, תחת הקרח!"

כי אז בשנה הזאת כבר היה ב'שבת-חנכה' 'קרירות גדולות', וכבר היה הנהר הנ"ל נקפא ונקרש, ומפיתו אל הנהר היה רחוק קצת. ואף-על פיי-כן אמר: "שכבר היה מוכן לילך ולטבל בהנהר בזריזות!"

ומעצם תנועותיו הקדושות שעשה אז בהתלהבות גדול, היה נראה ברור: "שכבר היה מוכן ומזמן לכך כמו שאמר, לרוץ אל הנהר הנ"ל, ולפשט את בגדיו

בזריזות עצום, ולדלג ולקפץ אל תוך הקרח לטבל!"

ונתן שבה והודיה להשם יתברך: "על אשר היה באפשרות לילך להמקוה, וזכו גם אנשי העיר לטבל לכבוד בקר של שבת-קדש!"

ודבר עוד כמה דבורים: "מהחיות ומהמשיבת-נפש שיש לו מטבילת מקוה' עד למאד. ומי שיהיה חזק בטבילת מקוה' בכל יום תמיד - בודאי יתתקן הכל, יהיה איד שיהיה!"

וענה ואמר: הנה תבת "מקוה", יסבל שני פרושים, א) לשון 'תקוה', כמו שכתוב (ירמיה יז, ג): "מקוה ישראל ה'". ב) לשון "מקוה מים" (בראשית א, י). ושני הפרושים אחד, אך ורק שיהיו גזהרים בטבילת מקוה מים, ועל-ידי-זה יהיה הכל נכון, ויתתקן כל מה שעבר עליו.

עוד אמר: הביטו וראו רמז נפלא על-זה: כי הלא ב'עזרא' בשנודע לו שנכשלו ב'נשים נכריות' רחמנא-לצלן, צעק מרה על-זה, כמו שכתוב (עזרא ט, ו): "בשתי ונכלמתי להרים פני אליך", ואחר-כך פתיב (שם י, ב): "ויען שכניה בן יחיאל וכו', ואנחנו מעלנו וכו', ועתה יש מקוה לישראל" - ופרוש: יש 'תקוה' שיתתקן הדבר.

אמר זאת בלשון "מקוה" - רמז להנ"ל: "כי אך ורק שיהיו גזהרים בטבילת מקוה מים, יש תקוה שיתתקן הכל!"

ואמר אז לאבי (רבי נחמן מטולטשין ז"ל): שמחמת שהמים נמשכים ממקום עליון לאין ערך ברוחניות, פמוכא מזה בכתבי-האריז"ל, על-כן גם בגשמיות יגיע מהם טובה וענג להאדם.

מד.

(פונכי-אור, חכמה-ובינה יז)

'מקוה' עם הפולל (152) - במספר שמו (נחמ"ן) עם האותיות.

מה.

(באור-הלקוטים ח"א סא)

על אודות ההמתקה והטהרה ב'פלג אלקים מלא מים" (תהלים סה, י - המבאר בלקוטי-מוהר"ן ח"א סה, ה: שיש 'מים' בחינת מחלקת, שמטהרין אותו ומביאין אותו לידי 'אמונת-חכמים') - נראה ממסלתו להבין משל ומליצה: שגם בפשיטות, פונתו להרבות בטבילה מקוה מים. ומאלו ה'מים', זוכים ל'מימי הטהרה' וה'לוחות' המובאים במאמר זה.

וגם יש לבאר עוד על אודות הטבילה במים, שמטהר מכל הטמאות, באשר הרבו לדבר בזה אדמו"ר ומוהרנ"ת זצ"ל - כי היא המכסה וההסתרה מהרודפים הנזכרים במעשה הבערגער (ספורי-מעשיות, מעשה י מבערגער ועני).

ועקר הכרח הטהרה, היא לה'אשה' - שבה נאחזים חילות הקלפות, ומכרחת לברח ולהתחבא מהם ביום השביעי, להטהר ולהנצל מהם.

מו.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב קלח)

פעם נסע רבנו ז"ל בדרך עם רבי יצחק ליב מטעפליק, שהיה בעל-מופת

מג.

(פונכי-אור, שיחות-וספורים ב)

מוהרנ"ת ז"ל יצא פעם אחת מטבילתו במים, ונהנה אז מאד מהמים.

גדול מאד. באמצע הנסיעה אמר רבנו ז"ל:
"שהיה מאד רוצה לטבל במקוה!"

בששמע זאת רבי יצחק ליב, אמר לרבנו:
"אם רבנו ירשה לי, אעשה לו
מקוה!" - ונתן לו רשות! - הלך וסמן עגול
במקלו על הארץ, ונעשה 'מקוה'. ירד רבנו
ז"ל וטבל בו. בשרצה גם הוא לרדת ולטבל,
אמר לו רבנו: "אתה לא! [דו נישט!]

מז.

(שיח-שורפי-קדש ח"ב ר)

לחתנת מרים בת רבנו ז"ל עם בן הרב
מואלטשיסק ז"ל, באו צדיקים
ורבנים מפרסמים רבים לעיר עם חסידיהם
ומלווייהם.

בערב-שבת אמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת
ז"ל: "שילך למקוה לטבל
לכבוד שבת, אולם שיזהר שלא יחלפו לו
הבגדים מרוב הלחץ והדחק שבמקוה!"

אבל מוהרנ"ת הרהר בדעתו: "שכבר לא
ילך למקוה לטבול, כי טבל כבר
בבקר במקוה, ופחד לילך עוד פעם, שמא
יחלפו לו הבגדים!" - ואמר זאת לרבנו:
"שכבר טבל במקוה בבקר!"

ענה לו רבנו ז"ל: "אני מתכוון שפעת תלך
שוב למקוה! - והזהר שלא יחלפו לך
הבגדים."

מח.

(שיח-שורפי-קדש ח"ב רלו)

לפני התקרבותו של רבי אהרן הרב
מפרסלב ז"ל לרבנו ז"ל, ראה אותו
פעם רבנו ז"ל במקוה, וכשיצא רבנו
מהמקוה אמר לאנשי-שלומו: "הוא טבל
יפה; כשיהיה מקרב אלי, הוא יטבל יפה

יותר!" [ער האט זיך שיין געטובלט. ווען ער וועט זיין
מקרב צו מיר, וועט ער זיך שענער טובלן!].

מט.

(שיח-שורפי-קדש ח"ג קכה)

בידוע היה מוהרנ"ת ז"ל סובל מ'חולי-
מעים' בשנותיו האחרונות. פעם
בשהיה ב'מקוה חמה', שהה שם איזה משך
זמן, אחר-כך הוטב לו מפאביו הקשים,
ומשום פן חזר ללכת שם שוב. אולם עתה
התגברו עליו פאביו יותר.

נענה ואמר: "בפעם ראשונה כשלא
התכוונתי לתועלת רפואתי, אכן
הועילה לי הרחצה. אולם בפעם השניה
בשכבר הרהרתי שיצמח לי מזה רפואה
למחושי, הזקתי על ידה יותר."

נ.

(שיח-שורפי-קדש ח"ג תקג)

דבר פעם רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל עם
במה מאנ"ש: מחסרון הדבר
שהולכים ל'ציון רבנו ז"ל ללא טבילת
מקוה קדם!

בששמע זאת רבי ישראל כהן, התאנח
ואמר: "כאשר אבדתי אבדתי"
(אסתר ד, טז) - כי היה אדם חלוש ולא יכול
היה להקפיד ב'טבילת מקוה הקר', בימות
החרף (והוא על-פי המבאר ב'לקוטי-הלכות', הלכות
'בכור-בהמה-טהורה' ד, טז - עין-שם).

אמר לו: "אם הנך הולך עם ההלכה הזאת
(הינו ה'הלכה' שב'לקוטי-הלכות' הנ"ל), מתר
לך ללכת אף כך לציון."

נא.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ד שט)

פעם הָיָה בַּטְבֵּרְיָה עֲצִירַת־גְּשָׁמִים קָשָׁה, עַד שֶׁלֹּא הָיָה מַיִם לְהַחֲלִיף אֶת מֵי הַמְּקֹנָה, וְקָבְעוּ רַבְּנֵי הָעִיר: שִׁיסְגְּרוּ אֶת הַמְּקֹנָה לְטְבִילַת אֲנָשִׁים, וַיִּשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ אַךְ וְרַק לְטְבִילַת גָּשִׁים.

וְהָיָה שֵׁם בַּטְבֵּרְיָה הָיָה דָר אֶחָד מֵאַנְ"שׁ זָהִיר מְאֹד בַּטְבִּילָה, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לַמְּקֹנָה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם, פְּעַם בַּחֲצוֹת־לַיְלָה וּפְעַם בַּחֲצוֹת־הַיּוֹם. וּכְשָׁבָא אֶז בַּחֲצוֹת־הַיּוֹם לְטַבּוֹל בַּמְּקֹנָה פְּהַרְגָלוֹ, קִנְטַר אוֹתוֹ הַבֶּלֶן וְאָמַר לוֹ: "הַלַּיְלָה כָּבֵר לֹא יִהְיֶה לָךְ מְקֹנָה, כִּי כָךְ קָבְעוּ רַבְּנֵי הָעִיר!"

נִשְׁבַּר לְבוֹ מְאֹד, וְנִעְמַד לְהַתְפַּלֵּל, וּבָכָה בְּכִי רַב, לָרַב הַצֶּעֶר שֶׁהָיָה לוֹ מִשְׁמוּעָה רָעָה זֹ - עֶזֶר הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹד בְּאוֹתוֹ יוֹם יָרְדוּ גְּשָׁמִים רַבִּים, וּבִטְלוּ רַבְּנֵי הָעִיר אֶת גְּזֵרָתָם.

נב.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ד תנח; תלד)

רַבִּי מֵיכָל ב"ר יִצְחָק ב"ר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, זָהִיר הָיָה לַיְלָךְ לַמְּקֹנָה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאַף בְּסוּף יָמָיו שֶׁאַרְכָּה לוֹ הִשְׁתַּיָּה בַּמְּקֹנָה זְמַן רַב מִשֶּׁשֶּׁתַּי שְׁעוֹת, כִּי לֹא רָצָה לְקַבֵּל סִיּוּעַ מֵאַף אֶחָד.

בְּיוֹם שִׁשִּׁי הָיָה הוֹלֵךְ פְּעָמִים לַמְּקֹנָה, לִפְנֵי הַתְּפִלָּה וְלְכַבּוֹד שַׁבָּת, וְרָצוּ בְּנָיו לְמַנַּע אוֹתוֹ מִזֶּה, כִּי אָמְרוּ לוֹ שִׁזָּה מְאֹד קָשָׁה עֲבוּרוֹ, פָּנָה אֲלֵיהֶם וְאָמַר בְּבִדְיָחוּתָא: "כּוּבְעֵי אֵינּוּ מְנַח לִי טוֹב עַל הָרֹאשׁ לְלֹא טְבִילַתִּי בַּמְּקֹנָה!" [דאם 'קאפלי' שטייט מיר נישט גוט אויפן קאפ אן מקוה!]

וְאָמַר פְּעַם בְּדַרְךְ רִמָּז: שְׁסוּפִי־תְבוֹת (תהלים לד, כ): "רְבוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמַכְלִיִּם יַצִּילֵנּוּ ה'", הוּא מ'קו"ה - כָּל־כָּךְ מוֹעֵלַת זְכוֹת ה'טְבִילָה בַּמְּקֹנָה!

נג.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ה תט)

בְּעֵת שֶׁהוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי לִוִי יִצְחָק בְּעִנְדֵּעַר ז"ל בְּקִיבְלִיטְשׁ, הָיָה זֶה בְּיוֹם ט"ו בְּשַׁבָּט בְּאַמְצַע הַחֹרֵף הַקָּשָׁה בְּעֵת 'חֲצוֹת־לַיְלָה'. רָצָה לְלַכֵּת לְטַבֵּל בַּמְּקֹנָה, אוּלָם הַמְּקֹנָה הָיְתָה קָרָה בְּיוֹתֵר, כִּי נִשְׁבַּר אֶז תִּקְרַת הַמְּקֹנָה, וְשָׁלַג רַב הָיָה בְּפָנָיִם, וְהָיָה צָרִיךְ לְעַמֵּל הַרְבֵּה לְפָנּוֹת אֶת הַשָּׁלַג הַרַב.

וְלָרַב הָעֲבוּדָה הַקָּשָׁה שֶׁרָאָה שִׁישׁ לוֹ בְּגִין כָּךְ, הִסְתַּפֵּק כָּבֵר לְגַמְרֵי אִם יֵלֵךְ לְטַבֵּל אִם לֹא, וְהֵלֵךְ מִשָּׁם, וְנִכְנַס בְּדַרְכּוֹ לְבֵית אָבִי חֲמוּתוֹ רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׁעִיָה ז"ל שֶׁלֹּא הָיָה מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְהָיָה זָהִיר מְאֹד אַף הוּא בְּאַמִּירַת הַתְּקוּן מִדֵּי לַיְלָה בְּעֵת חֲצוֹת.

וְכָךְ בֵּין דְּבוּרָיו סִפֵּר לוֹ רַבִּי יִשְׁעִיָה: שֶׁפְּעַם בְּאַיִזָּה שָׁנָה ב'חֹדֶשׁ אֱלוּל, שָׁהָה בְּעִיר יְהוּדִי אֶחָד, וְהִבְחִין בּוֹ רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׁעִיָה: שֶׁזָּהִיר הוּא מְאֹד בַּטְבִּילַת מְקֹנָה, וּמִצָּא חֵן בְּעֵינָיו, עַד שֶׁהִזְמִינּוּ לְהִתְאַכְסֵן בְּבֵיתוֹ, וְסִפֵּר לוֹ הָאוֹרַח בֵּין דְּבוּרָיו סִפּוֹר זֶה:

הֵייתִי פְּעַם חוֹלָה בְּרַגְלֵי מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהַחֲלָה רַגְלֵי לָרַקַּב מִמֶּשׁ, וְהָיָה חָשָׁשׁ שֶׁכָּל גּוּפִי תִרְעַל מִמֶּנָּה, וְנִסְעֵתִי כָּל עוֹד נִפְשִׁי בִּי לְוִינָה לְאַיִזָּה רוּפָא גָּדוֹל, אָמַר לִי הַרוּפָא: "אֵינְ שׁוּם בְּרָרָה, אֶלָּא תִכְפֹּ־וּמִיד לְכַרֵּת אֶת הַרְגְּלִי!"

שְׁאַלְתִּי אֶת הַרוּפָא: "אוּלֵי אֶפְשָׁר לְהַתְמַהֵמָה עִם נִתּוּחַ זֶה עַד

לְמַחֲרַת?! - עֲנֵה לִי הַרְוּפָא: "לְמַחֲרַת כָּבֵד לֹא יִהְיֶה לָּמִי לְנִתְחָח!"

אֶחָד-עַל-פִּי-כֵן הִתְעַקְשְׁתִּי, וְאָמַרְתִּי לְעֶצְמִי: "הִנֵּה כָּעֵת כְּשֶׁהוֹלְכִים כָּבֵד לְכַרַת לָךְ אֶת הַרְגְּלִי, וְתִשָּׂאֵר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְלֹא רֶגֶל, לְפָחוֹת לָךְ וּטְבֵל בְּמִקְוֵה עִם הַרְגְּלִי לִפְנֵי פְרִיַתְתָּה! - וּבְכֵן הִתְגַּבַּרְתִּי בְּכָל פֶּחִי, וְהִלַּכְתִּי לְמִקְוֵה, וּטְבֵלְתִי בּוֹ מִתּוֹךְ יִסּוּרִים קָשִׁים וְנוֹרָאִים!

יִתְבָּרַךְ בִּיצְאָתִי מִהַמְּקוֹה, הִרְגַּשְׁתִּי הַקִּלְחָה וְשִׁנּוּי בְּרֶגֶל, הִהֲרַגְשָׁה הַיְתֵרָה חֲזָקָה כָּל-יְבֹד, עַד שֶׁאָמַרְתִּי לְעֶצְמִי: "אֲנִי לֹא הוֹלֵךְ יוֹתֵר לְרוּפָא!"

לְמַחֲרַת הִלַּכְתִּי שׁוֹב בְּיִסּוּרִים קָשִׁים וְנוֹרָאִים לְטְבֵל בְּמִקְוֵה, וְאַחַר הַטְּבִילָה שׁוֹב הִרְגַּשְׁתִּי שִׁנּוּי מְמֹשֵׁ. וְכֵן הִלַּכְתִּי כַּמָּה יָמִים לְמִקְוֵה, וּבְכָל יוֹם הִרְגַּשְׁתִּי טוֹב יוֹתֵר, עַד שֶׁנִּרְפְּאתִי לְגַמְרִי. וּמִשׁוּם כֵּן זָהִיר אֲנִי כָּל-יְבֹד בְּמִקְוֵה!

וּכְשֶׁשָּׁמַע רַבִּי לִוֵּי יִצְחָק ז"ל אֶת הַסְּפֹר - מִיַּד רֹץ לְטְבֵל בְּשִׁמְחָה לְלֹא כָּל שְׂהִיּוֹת!

נד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְטִילַת-יָדַיִם שְׁחִרִית ב, א)

עַל-יָדֵי שֶׁנִּכְנָסִין לְמִקְוֵה, וְסוֹתְמִין הָעֵינַיִם מ'חִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וְנִתְעַלֵּם וְנִתְכַּפְּסָה שָׁם בְּתוֹךְ מִימֵי הַמְּקוֹה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִימֵי הַדְּעִת, בְּחִינַת 'עֲלֵמָא-דְאֵתִי' - עַל-יָדֵי-זֶה הוּא נִכְלָל בְּתוֹךְ בְּחִינַת הַדְּעִת, בְּבִחִינַת הַשְּׂגָחָה.

כִּי סוֹתֵם עֵינָיו מ'חִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא' - שְׂמִתְגַּבֵּר הַטְּעוֹת שֶׁל 'חֲכַמְתֵּי-הַטְּבַע', שֶׁמִּשָּׁם בָּאִים כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַטְּמָאוֹת,

שְׁעַל-יָדֵי-זֶה נִכְנָסִין הָעֵינַיִם, שֶׁשָּׂרְשָׁם וְחִיּוּתָם מְבַחֲינַת 'עֵינֵי ה', שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׂגָחָה. וְכִשְׁנוֹפְלִין מִהַדְּעִת, וְסוֹבְרִין שֵׁשׁ 'טְבַע' חֲסוֹדְשָׁלוּם - זֶה בְּחִינַת 'פְּגַם הָעֵינַיִם', וּמִזֶּה בָּאִין כָּל הַצָּרוֹת וְכוּ' כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְסַתֵּם אֶת עֵינָיו לְגַמְרֵי מ'חִיזוֹ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וְלִהְיוֹת מִתְעַלֵּם וְנִכְלָל בְּתוֹךְ הַמְּקוֹה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדְּעִת שֶׁל עֲלֵמָא-דְאֵתִי, שֶׁאֵז יִתְגַּלֵּה הַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם וְיִתְבַטֵּל הַטְּבַע לְגַמְרֵי.

וְעַל-יָדֵי-זֶה מִמְּשִׁיךְ הַשְּׂגָחָה מִסּוּף הָעוֹלָם, מְבַחֲינַת הַמְּקוֹה. וְעַל-יָדֵי-זֶה בָּא לוֹ יְשׁוּעָה לְכָל מֶה שֶׁצָּרִיךְ, בְּחִינַת (יְרַמְיָה יד, ח): "מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל ה' מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה".

נה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרִפְתֵּי-הַשִּׁחֹר ה, מֵא)

זֶה שֶׁנִּטְמָא וְרוֹצֵה לְהִטְהַר - צָרִיךְ טְבִילָה בְּמִקְוֵה, בְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו קִדְשָׁה וְטְהָרָה מ'מִקְוֵה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא הַמְּקוֹה שֶׁל שְׁבוּעוֹת, שֶׁהוּא הַמְּקוֹה שֶׁל שְׁעַר-הַחֲמִשִּׁים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּכֹנְנוֹת-הָאֲרִיז"ל (פְּרִי-עֵץ-חַיִּים, שְׁעַר-הַשְּׁבוּעוֹת א), וּמוֹבָא בְּהַתּוֹרָה "וּבִיּוֹם הַבְּבוּרִים, הַסְּתֵרָה" (ח"א נו), עֵינֵי-שָׁם - כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַטְּהָרָה לְכָל הַטּוֹבָלִים בְּמִקְוֵה לְהִטְהַר מִטְּמָאָתָן.

נו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְטִילַת-יָדַיִם לְסַעֲדָה ד, ד)

בְּשִׁבְלֵי-זֶה מִים מִטְהָרִין מִכָּל הַטְּמָאוֹת, וְאִי-אֶפְשָׁר לְכַנֵּס לְשׁוּם קִדְשָׁה בְּלֵי מִים, כְּגוֹן הַפְּהַנִּים בְּעִבּוּדָתָם, וְכֵן בְּבִקּוּר בְּקוּמוֹ, וְכֵן קִדְּם תְּפִלָּה וְתוֹרָה צְרִיכִין לְטְבֵל

נד.

(לקוטי הלכות, ראש השנה ו, יד)

על-כן כל הטמאים אינם עולים מטמאתם, כִּי־אם על-ידי הפנים שצריך ליהנות ולהסתתר במימי המקנה, ועל-ידי־זוה כל טהרתם - כִּי בלִיזה מרמז על הבקשה והחפוש 'אי"ה'.

כִּי בַּמָּה שֶׁקִּלְקַל יִתְקַן - כִּי כָּל הַטְּמָאוֹת נִמְשָׁכִין מֵהַסְּטָרָא־אֲחֵרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּהוֹמוֹת, בְּחִינַת (תהלים סט, ג): "טִבַּעְתִּי בִּינֵן מְצוּלָה וְאֵין מְעַמָּד בְּאֵתִי בְּמַעַמְקֵי מַיִם" וְכוּ' - עַל־כֵּן תִּקְוֶנוּ עַל־יְדֵי הַמְּקוּה מַיִם, שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְעַלֵּם שָׁם, וְלִבְטֹל אֶת־עַצְמוֹ לְהַשִּׁים־יִתְבָּרֵךְ. וְאִז נִעְלָם בְּבְחִינַת "בְּרֵאשִׁית־מְאֹמֶר־סְתוּם", וְעַל־יְדֵי־זוה כָּל טְהָרָתוֹ.

וְזוה בְּחִינַת (איכה ג, נד-נה): "צָפוּ מַיִם עַל רֵאשֵׁי אֲמֹרֹתַי נִגְזַרְתִּי, קָרָאתִי שְׁמֹךְ ה' מִבּוֹר תַּחֲתִיּוֹת" וְכוּ'.

נת.

(לקוטי הלכות, דם א, יא)

זוה בְּחִינַת טְבִילָה בְּמֵי מְקוּה, כִּי מֵימֵי הַמְּקוּה מְטַהְרִין מִכָּל הַטְּמָאוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת 'טְמָאת מְצָרִים', 'טְמָאת הַדָּמִים רְעִים', שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַטְּמָאוֹת.

דְּתִינֵנוּ: בְּחִינַת 'פְּסוּפִין רְעִים', שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַטְּמָאוֹת, עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם בּוֹסֵף וּמְשַׁתַּקֵּק חֲסִי־וְשָׁלוֹם לְתַאֲוֹת־רְעוּת'.

וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ אֶת תַּאֲוֹת לְבוֹ - לְהַרְגִיל עַצְמוֹ לְכֹסֵף וּלְהַשְׁתַּקֵּק תְּמִיד 'פְּסוּפִין־דְּקִדְשָׁה' לְהַשִּׁים־יִתְבָּרֵךְ וְלַעֲבֹדָתוֹ, וְזוה עֵקֶר הַטְּהָרָה - כִּי עַל־יְדֵי־זוה נִתְהַפֵּךְ מִדָּם לְמַיִם. וְזוה בְּחִינַת 'טְהָרַת הַמְּקוּה' שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵימֵי הַחֶסֶד שֶׁנַּעֲשֶׂה

או לטל ידיו במים, וְכֵן כָּל הַטְּמָאִים אֵינֶם עוֹלִים מִטְּמָאתָן כִּי־אם עַל־יְדֵי מַיִם.

כִּי 'מַיִם' מְרַמְזִים עַל הַדַּעַת שֶׁל חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, כִּי 'מַיִם' קִדְמוֹ לְכָל הַבְּרִיאָה, כִּי "הַתְּחִלַּת הַבְּרִיאָה הִיָּה הַמַּיִם" (ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א; רש"י בראשית א, א).

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם הַתְּחִילוֹ מִן הַמַּיִם, וְעַל־כֵּן שָׁם עֵקֶר שְׂרַשׁ הַדַּעַת שֶׁל חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, שֶׁעַל־יְדֵי־זוה עֵקֶר הַטְּהָרָה'.

וְרַק עַל־יְדֵי־זוה נִכְנָסִין בְּעִבּוּד־תְּהִשָּׁה - כִּי זוה עֵקֶר יְסוּד הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה: לְהֵאֱמִין בְּחֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, בְּחִינַת (בראשית א, א): "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים" וְכוּ', שֶׁהוּא 'הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה', וְזוה עֵקֶר הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהָרָה.

כִּי לְהַפְּךְ: כָּל הַטְּמָאוֹת נִמְשָׁכִין מִזְהַמַּת־הַנְּחָשׁ שֶׁהֵבִיא מִיָּתֵהּ, שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַטְּמָאָה. וְעֵקֶר זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ, הוּא הַכְּפִירָה שֶׁל הַכּוֹפְרִים בְּחֲדוּשׁ־הָעוֹלָם חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן 'מַיִם' שֶׁהֵם בְּחִינַת מֵימֵי הַדַּעַת הַנִּזְכָּר, שֶׁעַל־יְדֵי־זוה נִמְשָׁךְ אֱמוּנַת חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם - עַל־יְדֵי־זוה כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִי־אֶפְשָׁר לְכַנֵּס לְשׁוֹם קְדוּשָׁה וְעִבּוּדָה, כִּי־אם עַל־יְדֵי מַיִם.

כִּי כָּל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל עִבּוּדוֹת־הַשֵּׁם, תְּלוּיִים בְּאֱמוּנָה זוֹ שֶׁל חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, שֶׁזוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ עַל־יְדֵי טְהָרָה בְּמַיִם, עַל־יְדֵי טְבִילָה אוֹ נְטִילָה בְּפִי הַדִּין.

כִּי עַל־יְדֵי הַטְּהָרָה בְּמַיִם - מִמְּשִׁיכִים עַל־עַצְמוֹ בְּחִינַת 'הָאֶרֶת מֵימֵי־הַדַּעַת' שֶׁיִּתְגַּלֶּה לְעֵתִיד, שֶׁעַל־יְדֵי־זוה זוֹכִין לְאֱמוּנַת חֲדוּשׁ־הָעוֹלָם, שֶׁהוּא יְסוּד הַתּוֹרָה וְהָעִבּוּדָה, כִּי־כָּל.

מ'פסופין דקדשה, שזה מטהר מכל הטמאות.

נט.

(לקוטי הלכות, מליחה א, א)

ה'מקוה' הוא תקון גדול מאד לפגם-הברית. פי ה'מקוה' הוא סוד 'התעלמות בתוך המים', פמובא (פריי עץ חיים, שבת ג), שזה בחינת 'תקון הברית', בבחינת "זרעו של יוסף" (ברכות כ.), שהם בבחינת (שם): "דגים שבים, שהמים מכסה עליהם, ואין עין הרע של שבעים אמות שולט בהם".

ס.

(לקוטי הלכות, הכשר-בלים א, א)

על-בן 'מקוה' היא 'תקון גדול מאד לתשובה' - פי משם 'התחלת התשובה'.

ועל-בן "תחלת הכנסת ישראל בצל השכינה, ה'ה' על-ידי טבילת מקוה" (פרייתות ט.), וכן בזמן הזה, התחלת כניסת הגר תחת כנפי השכינה, הוא על-ידי טבילה גם-בן - פי משם ההתחלה של הפניסה לעבודתו יתברך שמו כפ"ל, פי שם חוזרין ונתחדשין, שזהו עקר בחינת 'תשובה'.

סא.

(לקוטי הלכות, הכשר-בלים ד, יב"ח)

וזהו בחינת 'מקוה מים', פי שם "רוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב), "דא רוחו של משיח" (זהר וישב קצב), שהוא תכלית שרש כל הרוחות והנפשות והחיות של כל באי עולם, שמשם עקר המשכת החיות דקדשה מהפח אל הפעל וכו'.

פי עקר טבילת המקוה הוא: כדי לחזר ולהכלל ב'שרש כל הרוחות', שהוא בחינת "רוחו של משיח שפירח על פני המים" - כדי לחזר ולהמשיך משם בחינת ה'רוח חיים דקדשה'.

וזה שפתוב (יחזקאל לו, כה): "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם" וכו' - הינו: בחינת 'מקוה מים של ישראל', שהוא בחינת 'מים טהורים' המטהרים מכל הטמאות ומכל הגלולים.

על-ידי-זה (שם פסוקים כ"ז): "וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ, וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם, וְהִסֵּרְתִּי אֶת לֵב הָאֲבֹן מִבְּשַׂרְכֶם וְכוּ', וְאֶת רוּחִי אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בָּחַקִי תִלְכוּ" וכו'.

פי על-ידי 'מים טהורים', בחינת טבילת מקוה של ישראל - על-ידי-זה נמשך בחינת "רוח חדשה", שהוא בחינת "פי שנים" (דברים כא, יז; מלכים ב, ט) - שממשיכין תוספות חיות דקדשה מהרוח-דלעלא, מבחינה גבה מאד - שעל-ידי-זה נטהרין מכל העוונות ומכל הטמאות, פי זה עקר 'תקון התשובה'.

סב.

(לקוטי הלכות, הכשר-בלים ד, כ)

על-ידי טבילת מקוה' - ממשיכין בחינת "פי שנים" (דברים כא, יז; מלכים ב, ט), שזהו עקר החיים, בחינת "מקור מים חיים" (ירמיה יז, יג) הנמשכין מהשם יתברך על-ידי הצדיק-האמת, שהוא עקר הצנור, שעל-ידו נמשך כל החיות דקדשה, וכל הברכות וכל ההשפעות שבעולם, כידוע בכל הספרים הקדושים.

סג.

(לקוטי הלכות, הכשר בליים ד, כ)

על-ידי טבילת מקוה' - נופלים כל השונאים, שהם המונעים מלהוציא מבח אל הפעל דקדשה.

בי על-ידי טבילת מקוה' - מבטלין עצמן בבחינת בטול ומסירת-נפש, שזהו עקר שלמות רצון-דקדשה וכו'.

בי זה ידוע: שהאדם אינו יכול לחיות בתוך המים, ועל-כן בשהאדם נכנס פלו לתוך המים, הרי הוא מוסר-נפשו ומבטל עצמו לפי שעה.

וזו בחינת תקף החשק והרצון אל הקדשה - כי עקר פונתו בטבילה: "כדי שיזכה להמשיך עליו רוח-דקדשה!" - ועל-ידי תקף הרצון הזה, הוא נכלל ב'שרש הרוח העליון דקדשה', שהוא בחינת (בראשית א, ב): "רוח אלקים המרחף על פני המים".

ועל-ידי-זוה הוא זוכה להוציא משם רוח חדש' דקדשה מבח אל הפעל - ואזי ממילא נתבטלים ונופלים כל השונאים והחולקים, שהם המונעים מלהוציא מבח אל הפעל, כי "כשזוה קם, זה נופל" (רש"י בראשית כה, כג - על-פי פסחים מב).

וזוה שפתוב (ירמיה יז, יג): "מקוה ישראל ה" - על-ידי-זוה (שם): "כל עזביה", שהם המונעים והחולקים - "יבשו, וסורי בארץ יפתבו" (שם) - שהסרים מן האמת ועומדים למגע מן האמת, בארץ יפתבו, וכמו שפרש רש"י שם: "אותם שפרים מדברי, שאינם שומעים שליחותי בקברות תחתיות ארץ יפתבו" - בי על-ידי 'מקוה' - מפילים השונאים, שהם המונעים, וכנ"ל.

ועל-כן (לקוטי מוהר"ן ח"א נו): "מקוה מושיע מכל הצרות, כמו שפתוב (ירמיה יד, ח): 'מקוה ישראל מושיעו בעת צרה'".

בי עקר כל הצרות' - הם המניעות שמונעים את האדם מעבודת השם-יתברך באמת, שזה עקר הצרה הגדולה מכל הצרות, כמו שמבאר בהתורה (ח"ב ז) "בי מרחמם ינהגם". והתקון לזה: 'מקוה, כנ"ל וכו'.

ועל-כן 'מקוה' לשון 'תוחלת ותקוה' - בי זה עקר ה'תקוה', שעל-ידי-זוה יש לנו כח לסבל היסורים של המונעים, ולהתגבר ברצון-דקדשה, עד שנזכה לשבר בלם וכו' - שזה זוכין על-ידי טבילת מקוה, שנמשך אז על האדם הארה וקדשה מרוחו של משיח'.

שעל-ידי-זוה זוכה אחר-כך, להתפלל ולעסק בתורה, ברצון חזק וחשק חדש. וכמו שמרגישין על-פירוב בחוש: שנמשך על האדם רוח-חיים וחשק-דקדשה על-ידי טבילת מקוה הקדושה'.

ועל-ידי גדל הרצון והחשק, מתגברים לסבל הכל, ולבלי לנטות מן האמת חסו-שלום, רק להתחזק ולהתגבר בהתוחלת והתקוה, שהשם-יתברך לא יעזב את החפצים בהאמת, ויושיעם בודאי למען שמו יתברך, ועל-ידי-זוה משברים כל המניעות.

ועל-כן באמת הפליג רבי עקיבא מאד, בשבח מעלת טהרת ישראל על-ידי המקוה הקדושה, כמו שאמרו במשנה סוף יומא (פ"ח מ"ט; פה): "אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין, ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים וכו'. ואומר

מְקוֹה יִשְׂרָאֵל ה' וכו' - בִּי מַעֲלַת טְבִילַת מְקוֹה, עֲצוּמָה וְגִדּוּלָה מְאֹד - אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂזוּכִין לָזֶה.

וְזֶה שֶׁכָּתַב אֲדָמוֹר ז"ל בְּסֵפֶר הָאֶלֶף בִּי"ת (ספרי-המדות, המתקת דין נד): "שטוב לישיב במקוה תחת המים, עד שלא יוכל להנשים, ועל-ידי-זה מבטלין דינים" - בִּי צְרִיכִין לְבַטֵּל עֲצָמוֹ בְּרִצּוֹן חֶזֶק בְּמִסִּירַת־נַפְשׁ, כְּדִי שְׂיִזְכֶּה לְקַבֵּל עַל־יַדֵּי הַמְּקוֹה, רִוּחַ חֲדָשׁ דְּקִדְשָׁה'.

וְעַל־כֵּן עַל־יַדֵּי־זֶה מְבַטְלִין דִּינִים, שֶׁהֵם ה'מְנִיעוֹת' - בִּי עֵקֶר כָּל ה'מְנִיעוֹת' הֵם עַל־יַדֵּי דִינִים'.

וְעַל־כֵּן מְבַטְלִין אוֹתָם עַל־יַדֵּי טְבִילַת מְקוֹה, בְּפֶרֶט כְּשֹׁהֶה בְּנִל - שְׂזֵהוּ בְּחִינַת רְצוֹן חֶזֶק בְּמִסִּירַת־נַפְשׁ, שְׂעַל־יַדֵּי־זֶה מְשַׁבְּרִין כָּל ה'מְנִיעוֹת, וְזוּכִין לְהוֹצִיא מִבַּח אֶל הַפְּעַל.

"וְאִישׁ בִּי תֵצֵא מִמֶּנּוּ שְׂכַבֶּת זָרַע" (ויקרא טו, טז)

סד.

כָּל עֲנִינֵי טְמֵאת וְתַקוּן קָרִי' - נִמְצָאִים בְּפֶרֶשֶׁת 'בִּי תֵצֵא, בְּפֶסוּק (דְּבָרִים כג, יא): "בִּי יִהְיֶה בָּךְ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טָהוֹר מִקְרָה לְיָלֶה".

"שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּה" (ויקרא טו, יט) - עֲנִינֵי נִדְהָ וְדָם־נִדְהָ -

"בְּנִדְתָּה" - כְּמוֹ (איוב יח, יח): "וּמִתְבַּל יִנְדְּהוּ", שֶׁהִיא מְנַדָּה מִמִּנְע כָּל אָדָם. (רש"י)

סה.

(ח"א כב, א)

כְּשֶׁהָרַע שֶׁל הַדּוֹר גּוֹבֵר עַל ה'חֹתָם־הַפְּנִימִי שֶׁל ה'רְגֵלִין' - וּמְקַלְקֵל אוֹתוֹ חֶסֶד־וְשָׁלוֹם - אֲזִי נִתְקַלְקֵל שְׁלוֹם הָעוֹלָם, וְנַעֲשֶׂה צְרוּשִׁין וּמַחְלָקַת בְּעוֹלָם, הַפֶּךָ ה'שָׁלוֹם' - בְּבַחֲיַנַּת (איוב יח, יח): "וּמִתְבַּל יִנְדְּהוּ" - בִּי "מ'חֹתָם' נַעֲשֶׂה נִדְת' (ויקרא יב, ב), בִּי הֵם בְּמִסְפָּר הַשָּׁוָה" (עֲרִי־חַיִּים לֵה, ג).

[נתר האריכות של התורה הזו השיף לענין נדח' - נמצא לעיל בפרשת תזריע, בפסוק (ויקרא יב, ב): "כימי נדת' דותה תטמא".]

סו.

(ח"א כג, א-ב)

אֵלוֹ הַנוֹפְלִים בְּתֵאוֹת־מְמוֹן, וְאִינָם מְאֲמִינִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יָכוֹל לְפָרַנְס בְּסִבָּה קְלָה - נִקְשָׁרִים ב'פָּנִים דְּסִטְרָא־אֲחָרָא, "אַלְקִים אַחֲרִים" (שְׁמוֹת כ, ב), 'חֲשָׁד, מִיתָה'.

וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר (יחזקאל ז, יט): "וְזָהָבָם לְנִדְהָ" - בְּחִינַת 'עֲבוּדָה־זָרָה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (שְׁבַת פב): "מִנִּין לְעֲבוּדָה זָרָה שְׁמִטָּמָא כְּנִדְהָ, שְׁנֶאֱמַר (ישעיה ל, כב): תִּזְרַם כְּמוֹ דָּוָה".

אֲבָל אֵלוֹ שֶׁמְשַׁאֵם וּמִתְנַם בְּאִמוּנָה - דְּבִקִּים ב'אֹרֶה־פָּנִים דְּקִדְשָׁה, 'אֲנִפִּין־נְהִירִין, 'חַיִּים, שְׂמִחָה'.

וְדַע: שְׂעַל־יַדֵּי תַקוּן בְּרִית־קֹדֶשׁ - נִצּוּל מ'פָּנִים דְּסִטְרָא־אֲחָרָא. עַל־יַדֵּי דָם בְּרִית' - נִתְתַּקֵּן דָם־נִדְהָ, 'תֵּאוֹת־מְמוֹן. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה ט, יא): "גַּם בָּדָם בְּרִיתֶךָ" - עַל יַדֵּי בְּרִית' - "שְׁלַחְתִּי אֲסִירֶיךָ מִבוּר" (שָׁם), "בוּר, דָּא טְחוּל" (תַּקוּנֵי־זֶהַר פּח:), מְרָה־שְׁחוּרָה'.

סז.

(ח"א כט, ג'ד-ה'ו)

על-ידי שאינו שומר את ה'בגדים', ונמצא עליהם 'כתמים' - עושה חס' וש'לום 'פרוד' בין קדשא-ברוך-הוא ושכינתיה. ואז שולטת 'שפחה בישא', מ'לכות-ה'רשעה', וגורם 'דם-נדה' חס' וש'לום לה'שכינה'.

ועל-ידי-זה 'פרנסתו' בטרח ובכבודות.

וצריך לטהר השכינה מנדתה, בחינת (בכורות ו: נדה ט.): "דם נעפר ונעשה חלב".

וה'רשעים' בעוונותיהם - לפי ה'לא-תעשה' שעוברים, כן גורמין 'דם-נדה' לה'שכינה, כי כמה מיני דמים יש (נדה יט.). על-כן צריך לתקן 'תקון-הכללי', 'תקון-הברית' - ועל-ידי-זה יתפקנו כל ה'לאוין' שעבר.

וכל-זמן שלא תקן 'תקון-הכללי', ויש 'דם-נדה' לה'שכינה - ה'דבור' אסור, בבחינת (תהלים לט, ג): "נאלמתי דומיה" - ש'מאלו ה'דמים', נעשה בחינת 'דומיה'. כי עקר ה'דבור' תלוי ב'תקון-הברית', 'תקון-הכללי' - ואז ה'דבור' מתר, ויכולין לפתח פה בדבורים המאירים בתורה.

ומי שאינו עושה 'משא-ומתן באמונה' - הוא מעורר חס'וש'לום 'דם-נדה' לה'שכינה, בבחינת (יחזקאל ג, יט): "וזהבם לנדה". וזה (מגלה יד:): "דמים תרתי משמע", הינו: 'דם-נדה' על-ידי ה'ממון'.

ועקר תקונו של ה'משא-ומתן': "שפונתו שירוית, כדי שיתן צדקה!" - וזה הוא ה'תקון-הכללי' של ה'דמים'.

סח.

(ח"א כט בסוף - השמטה השיך לאות ח)

אשה שדמיה מרבין, ואין לה וסת, אף-על-פי שה'יין' מזיק לה, שהוא בחינת 'התגברות הדמים' - עם-כ'ל-זה: רפואתה על-ידי 'יין' שהסתכל בו צדיק אמת' - שעל-ידי-זה ממשיך 'לבנונית', להלבין ה'דמים', בחינת 'דם-נדה' - ונתתקן על-ידי-זה.

סט.

(שיחות-ה'ר"ן רמב)

יש פח ממש בה'ראיה' (ש'פחה-ראות' של עיך-הרע' הולך לחברו ומזיקו), ועל-כן 'נדה' כ'שתסתכל ב'מראה' - ימצא שם 'רשם דם'.

ע.

(ספר-המדות, עניני 'נדה')

[א] המסתכל בעקבה של אשה ובאשתו נדה, הוי לה בנים שאינם מהגנים (בנים טז).

[ב] כ'שאשתו של אדם שופעת דם "כלא עת נדתה" (ויקרא טו, כה) - בידוע שאיזה 'שנאה' נתעורר עליו (מריבה צב).

[ג] 'אשה נדה' ד'פסקה בין תרי - אם 'סוף נדה' היא, עושה 'מריבה' ביניהם (מריבה קח).

[ד] אשה שהיא 'מרבה בדמים' - היא 'דברנית'. א) ואל תתיפה בעיני בני-אדם.

ב) גם תרחץ את-עצמה ב'מי מעינות'. ג) גם אל תיגע את-עצמה הרבה. ד) גם בעלה יזהר ב'נטילת-ידיים'. ה) גם אל תכעס. ו) גם אחר הטבילה תתן 'צדקה'. ז) גם בעלה ילמד 'מסכת נדה', ואחר-כך יאמר 'שיר-שלי-יום'. ח) גם תרחץ את-עצמה בדברים העולים מתוך המצודה מן הנחר. ט) גם תשתה 'חלב עז'. י) גם תרחץ ב'נוצת עזים'.

יא) גם תעשן את-עצמה ב'לבונה' (נדה א).

עב.

(לקוטי הלכות, נדה ב, ז'ח)

בְּשִׁמְתֵּעוֹרְרִים יָדָם נְדוּת, שְׁהֵם זְהֵמַת-
הַנְּחָשׁ "שְׁנֵתְקַלְלָהּ"

הנה"ה": "בְּעֵצָב תִּלְדֵי בָנִים" (בראשית ג, טז), "זֶה
יָדָם נְדוּת" (ערוכין ק:; - אִזְ הַזְּוֹג אָסוּר לְגַמְרֵי.

כִּי יָדָם נְדוּת נִמְשָׁכִין מִשְׁבִּירַת-כָּלִים,
וְשְׁבִירַת-כָּלִים הוּא בְּחִינַת שְׁבִירַת
וּפְגַם הָאֱמוּנָה, שֶׁהִיא כָּלִל כָּל הַכָּלִים
שֶׁנִּשְׁבְּרָה וְנִפְגְּמָה, עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּפִירוֹת
וְאֱמוּנוֹת-כּוֹזְבִיּוֹת, שְׁהֵם בְּחִינַת יָדָם נְדוּת.

וְאִז בְּשִׁמְתֵּעוֹרְרִים ה' יָדָם נְדוּת, הֵינּוּ:
הַפְּפִירוֹת וְהָאֱמוּנוֹת-כּוֹזְבִיּוֹת, אִז
הַזְּוֹג אָסוּר - כִּי אִז אָסוּר לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁכָל
לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה, כִּי לֹא דֵי שְׁלֵא יִתְקַן אֶת
הָאֱמוּנָה עַל-יַדֵּיָהּ, אֲדַרְבָּא: הָאֱמוּנָה
וְהַשְּׁכָל יִהְיוּ נִפְגְּמִין וְנִתְקַלְקְלִין יוֹתֵר עַל-
יַדֵּיָהּ בְּבְחִינַת (וַיִּקְרָא טו, כד): "וַתְּהִי נִדְתָּה
עָלָיו".

כִּי בְּאֵמַת בְּכָל-זְמַן שֶׁמִּמְשִׁיכִין שְׁכָל
וְדַעַת לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה - בְּזֶה מְחִיין
וּמְחַזְקִין אֶת הָאֱמוּנָה, כִּי עָקֵר הַיּוֹת
הָאֱמוּנָה הוּא עַל-יַדֵּי הַשְּׁכָל, בְּיָדוּעַ.

אָבֵל אִי-אֶפְשֵׁר לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת לְתוֹךְ
הָאֱמוּנָה, כִּי-אִם בְּשֶׁהָאֱמוּנָה
טְהוּרָה וְקְדוּשָׁה, שָׂאז יֵשׁ לָהּ כַּח לְקַבֵּל 'אוֹר'
הַדַּעַת וְלְהוֹלִיד וְלִגְלוֹת עַל-יַדֵּיָהּ 'הוֹלְדוֹת
וְהַתְּגַלּוֹת קְדוּשׁוֹת'.

אָבֵל תִּכְפֹּף בְּשִׁמְתֵּעוֹרְרִים יָדָם נְדוּת'
בְּהַ"א שֶׁהָיָה יִרְאֵת ה'" (משלי לא, ל),
שֶׁהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, דְּהֵינּוּ: בְּשִׁמְתֵּחִילִים
לְבַלְבֵּל אֶת אֱמוּנָתוֹ חֲסוֹן-שְׁלוֹם בְּקִשְׁיוֹת
וּכְפִירוֹת - אִזִּי אָסוּר לוֹ אִז לְהַשְׁתַּדֵּל
לְהַמְשִׁיךְ דַּעַת לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה'.

[ה] אִשָּׁה שֶׁשׁוּפְעַת דָּם - תִּכְתֵּב אוֹתִיּוֹת 'לֹא
אֶחָד', וְתִשָּׂא עָלֶיהָ (נדה ב).

[ו] אִשָּׁה שֶׁהִיא 'פְּרוּצָה' - עַל-יַדֵּיָהּ אֵין
לָהּ 'וֹסֵת', וּמִרְבֵּה בְּדָמִים (נדה ג).

[ז] 'נְדָה' שֶׁרְאֵתָה דָּם 'דֶּרֶךְ מִקְרָה' - הוּא
מִחֲמַת 'חֲטָא הָאִישׁ' (נדה ד).

[ח] אִשָּׁה שֶׁאֵין לָהּ 'וֹסֵת', תִּתְעַנֶּה (נדה ח"ב א).

[ט] סָגְלָה לְהַחֲזִיר לְאִשָּׁה 'וֹסֵתָה', עַל-יַדֵּי
'הַכְּנַסַּת-אוֹרְחִים' (נדה ח"ב ב).

[י] מִי שֶׁעִסְקוּ וּמִשְׁאוּזְמוֹתָנוּ עִם הָאֱמוּת
בְּעַת הַגָּם, אוֹ אֶפְלוּ שְׁלֵא בְּעַת הַגָּם, אֶלֹא
שֶׁפְּרַנְסָתוֹ שֶׁמִּעֲמִיד דְּבָרִים לְעִבּוּדֵה-זָרָה
שְׁלָהֶם - עַל-יַדֵּיָהּ אִשְׁתּוֹ שׁוּפְעַת דָּם תִּכְפֹּף
סְמוּךְ לְטְבִילָתָהּ (נדה ח"ב ג; ממוך ח"ב טו).

"וְאִשָּׁה כִּי יִזּוּב זוֹב דָּמָה יָמִים רַבִּים,
בְּלֹא עֵת נִדְתָּהּ וְגו'" (ויקרא טו, כה)

עא.

(ספר-הַמִּדּוֹת, מְרִיבָה צב)

כְּשֶׁאִשְׁתּוֹ שָׁל אָדָם שׁוּפְעַת דָּם "בְּלֹא עֵת
נִדְתָּה" (ויקרא טו, כה) - בְּיָדוּעַ
שֶׁאִיזָה 'שְׁנֵאָה' נִתְעוֹרֵר עָלָיו.

"וְהִזְרַתֶּם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִטְּמֵאָתָם"
(ויקרא טו, לא)

מִכָּאן אִזְהָרָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: שִׁיפְרִשׁוּ מִנְּשׁוּתֵיהֶן
סְמוּךְ לְוִסְתָּן. (שְׁבוּעוֹת יח)

כי אז צריך לישוב בדה, ולברח מן ה'דעת'
לגמרי - דהינו: שלא ישתמש עם
ה'דעת' כלל, ולא יחבר אז את ה'דעת' עם
ה'אמונה' כלל.

דהינו: שלא ירצה להמשיך ה'דעת',
להבין ולתרץ 'הקשיות'
והחקירות' והפירות העולים אל מחו - כי
תכף בשעולים על דעתו 'קשיות' וכפירות'
חס'ושלום, אזי הוא צריך לסמך על 'אמונה'
לבד, ולהתחזק ב'אמונה' לבד, בלי שום
'הבנת הדעת'.

כי כשירצה להבין ב'שכל' - אזי יתגברו
'הקשיות' והפירות, שהם בחינת 'דם'
גדות, על ה'שכל', מבחינת: "ותהי גדתה
עליו" - ויתבטל ה'שכל' וה'אמונה' לגמרי,
ויבוא לידי 'כפירות' גמורות' חס'ושלום.

וזהו בחינת 'אסור' החמור של גדה, שהיא
'אסור' חמור' מאד מאד, פי'דוע,
ומרבה הטמאה מאד, כמו שכתוב בזהר'
הקדוש (שמות ג): "תלת אנון דדהין שכינתא
מן עלמא" וכו' [שלשה הם שדוחים את השכינה
מהעולם], ואחד מהם הוא 'אסור גדה'.

כי 'איש ואשה', הם בחינת 'דעת' ו'אמונה'.
וכשמתעוררין ה'דם גדות' חס'ושלום,
שהם ה'כפירות', 'זהמת-הנחש' - אז נאמר
(ויקרא יח, יט): "ואל אשה בגדת טמאתה לא
תקרב" וכו' - שלא יתגברו ה'דם גדות' חס'
ושלום על ה'דעת-הקדוש', ויתבטל ה'דעת'

וה'אמונה' לגמרי, ויתגברו הכפירות חס'
ושלום, בבחינת: "ותהי גדתה עליו", פנ"ל.

כי אז כשמתעוררים ה'דם גדות', דהינו
ה'כפירות', אז עקר התקון שיהיה פרוץ
בין ה'דעת' וה'אמונה', ואז צריכין לסלק
ה'דעת' לגמרי, וצריכין לסמך על 'אמונה'
לבד.

וזהו (ויקרא טו, לא): "והזרתם את בני
ישראל" - "שצריכין לפרש סמוך
לוסתה" (שבועות יח:).

כי לא מבעיא בעת גדותה צריכין לפרש,
אלא אפלו סמוך לוסתה צריכין
לפרש. הינו: תכף כשיודעין שיתחילו
להעלות אל ה'דעת', איזה 'קשיות'
וכפירות', שהם בחינת 'דם גדות' - תכף
אסור להשתמש עם ה'דעת' כלל, רק לסמך
על 'אמונה' לבד.

והכלל: שאסור להשתמש עם 'דעתו',
פי'אם בעת שה'אמונה' על
מקומה, בעת שה'אמונה' חזקה ונכונה אצלו
בתקף גדול, ואין לו שום ספק וקשיא' כלל.

אבל תכף כשמתחילין לכנס בו איזה
'קשיות' ו'חקירות', בחינת 'דם גדות'
- אז צריך לברח מן ה'שכל' לגמרי, שלא
יתגברו ה'כפירות', שהם 'טמאת גדה' וכו'.

לקוטי תפלות

פרשת מצורע

מפתח התפלות

[א-ב-ג-ד-ה-ו-ז-ח-ט-י] "הנגעים באים על לשון-הרע" - ענין 'לשון-הרע'
(ח"א ד; ח"א כא; ח"א לח; ח"א מה; ח"א נד; ח"א נח; ח"א סג; ח"א קלד; ח"א ב א; ח"א ב מ).

[יא-יב-יג] "ורחץ בשורו במים", "במי מקוה" - ענין 'טבילה במקוה'
(ח"א נו; ח"א יט; תפלות-הבקר ז).

[יד-טו] "שבעת ימים תהיה בנדתה"; "ואל אשה בנדת טמאתה, לא תקרב לגלות ערותה" - ענין 'נדה' (ח"א כב; ח"א כט).

ולעבודתיה, ולא נדבר 'דברים-בטלים'
לעולם, רק כל דבורנו יהיה בתורה
ועבודה ויראת-שמים.

ובפרט מחטא ועון הגדול מאד שהוא
עון 'לשון-הרע' ו'רכילות',
שהוא חמור ביותר - תציל אותי וכל עמך
בית ישראל, שלא יצא מפני לעולם, שום
דבור רע על שום ישראל שבעולם.

אלהי, נצור לשוני מרע, ושפתי מדבר
מרמה. ותצילני מ'לשון-הרע',
ומ'אבק לשון-הרע', ומ'רכילות',
ומ'אבק רכילות', מעתה ועד עולם.

א] לקוטי-תפלות ח"א ד

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ד, 'אנכי ה' אלקיך')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא
מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ובכן תזכנו ברחמיך הרבים, לתן צדקה
לצדיקי-אמת. למען נזכה על-
ידי-זה, להנצל מחיה-רעה ומלסטים -
שהם 'לשון-הרע', ו'דברים-בטלים',
ו'גאווה', ותולדותיהם.

ותעזרנו ברחמיך יהוה אלהינו,
שיהיה כל דבורנו לשמך

תמיד צד זכות וטוב, ואזכה לדון את כל
אדם לכף-זכות תמיד.

ותצילני ברחמיך הרבים, מעון הגדול
והחמור מאד, שהוא עון
לשון-הרע ורכילות החמור ביותר,
השקול כנגד שלש העברות הגדולים
שבתורה, שהם: עבודה-זרה, וגלוי-
ערויות, ושפיכות-דמים, ועון לשון-הרע
שקול כנגד כלם.

מרא דעלמא כללא, רחם עלי למענה,
והיה עם פי תמיד בעת דבורי.
וזכני שאשמר פתחי פי, שלא יצא מפי
שום דבור לשון-הרע ואבק לשון-הרע,
על שום ישראל שבעולם, ולא דבור
שאינו הגון.

ותצילני מכל מיני דבורים רעים,
מלשון-הרע, ומרכילות,
ומדברים-בטלים, ומליצנות, ומחניפות,
ומשקרים, ומלגלות סוד שאין צריכים
לגלות, ומנבול-פה, ומלגלות ולומר
דברי-תורה ויראת-שמים במקום ובזמן
שאין ראוי לאמרם ולגלותם, ומכל מיני
דבורים שאינם טובים, ומכל מיני הבל-
פה הפוגמין את הדבור הקדוש, שהוא
רוח פיו של הקדוש-ברוך-הוא.

אבינו שבשמים, מה נאמר לפניך יושב
מרום, ומה נספר לפניך שוכן
שחקים, פי מרב רגילותנו בדבורים
פגומים, אין אנו יודעים שום דרך איך
להרחיק עצמנו מהם מעתה.

על-כן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי
אבותי, שתעזרני ברחמיך,

❁ [ב] לקוטי-תפלות ח"א כא ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כא, 'עתיקא טמיר וסתים')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא

מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ותשמרני ותצילני, שלא אשמע
לעולם, ולא יפנס באזני,
שום דבור הפגום. ולא אשמע ולא
אקבל, שום דבור לשון-הרע ורכילות.

❁ [ג] לקוטי-תפלות ח"א לח ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לח, 'מרפבת פרעה וחילו')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא

מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו
ואלהי אבותינו, שתעזרני
ותשמרני ותצילני מדבורים רעים, ולא
אפגם את דבור פי לעולם, ולא יצא מפי
שום דבור רע על שום ישראל שבעולם,
ולא אחקר אחר חובות בני-אדם.

רק תעזרני ותטה את לבבי, שאזכה
לחקר תמיד, אחר כל זכות וטוב
שאפשר למצא בכל אחד ואחד מישראל,
אפלו בהגרוע-שבגרועים.

ואזכה להתיגע ולטרח אחר זה, לחתר
למצא איזה זכות, אפלו
בהפחות-שבפחותים. ותהיה עמי תמיד,
ותעזרני שיעלה בידי, שאזכה למצא בהם

וְתִדְרִיכֵנִי וְתוֹרֵנִי דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, בְּאֶפֶן
שְׁאֵזְכָּה לְשָׁמֵר עֲצֻמֵי בְּרַחֲמֶיךָ, שְׁלֹא
אֶפְשָׁל בְּשׁוֹם דְּבוּר שְׁאִינוּ טוֹב, וְלֹא אוֹמֵר
דְּבַר שְׁלֹא כְּרִצּוֹנְךָ.

וְתִצְיַלְנִי בְּרַחֲמֶיךָ מִסְטָרָא "דְּקִץ כָּל
בְּשָׂר", מִכָּל בְּנֵי-אָדָם הָרָעִים
שֶׁהֵם עֲזִי-פָנִים שְׂבִדוֹר, הַחוֹקְרִים
וּמְחַפְּשִׁים תְּמִיד אַחַר חוֹבוֹת בְּנֵי אָדָם,
וּמְבַקְּשִׁים תְּמִיד לְמָצָא חַב וּפְגָם בְּכָל
אֶחָד וְאֶחָד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הִצְיַלְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מֵהֵם
וּמֵהַמוֹנֵם, וְאֵל תִּשְׁמַע דְּבַרְיָהֶם,
וְאֵל יַעֲלֶה קְטְרוֹגָם לְפָנֶיךָ כָּלֵל, וְתִסְתַּם
הַפְּרָגוֹד בְּפָנֵי דְבַרְיָהֶם הָרָעִים, וְאֵל יִפְנֹסוּ
דְּבַרְיָהֶם בְּאֵזְנְךָ כָּלֵל.

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת לִבְכֶם הָרַע, וְהֵם
עוֹמְדִים עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת, וּמְקַטְרְגִים
עָלֵינוּ, וְרוֹצִים לְרַחֲקֵנוּ חִסּוֹשְׁלוֹם
מֵעֲבוֹדָתְךָ בְּאֵמֶת, וּמֵהֵם נִמְשְׁכוּ וּבָאוּ
עָלֵינוּ כָּל הַקְטְרוֹגִים וְהַנְסִיווֹנוֹת
וְהַבְּלוּלִים, אֲשֶׁר עַל-יָדָם נִתְרַחֲקֵנוּ
מֵעֲבוֹדָתְךָ בְּאֵמֶת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה
יָדַעְתָּ אֶת כָּל מַה שְׁעָבַר עָלֵינוּ עַד
הַנְּהָ, וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת בְּכָל
יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, כִּי רַבִּים קָמוּ עָלֵינוּ מְאֹד.
"יְהוָה מָה רַבּוּ צָרֵי, רַבִּים קָמִים עָלַי.
סְבוּנֵי כַמִּים כָּל הַיּוֹם, הִקִּיפוּ עָלַי יָחַד".

וְהָאֵמֶת יָדַעְתִּי יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, כִּי "בִּי אֲנִי אֲדוֹנֵי
הָעוֹץ" וְאֲנֹכִי סְבוּתִי בְּנַפְשִׁי כָּל אֱלֹהֵי, עַל-

יְדֵי שְׁלֹא שְׁמַרְתִּי אֶת-עֲצֻמֵי, וּפְגַמְתִּי
בְּבְרִית-הַלְשׁוֹן וּבְבְרִית-הַמְּעוֹר, אֲשֶׁר עַל-
יְדֵי הַפְּגָמִים הָאֵלֶּה, נִמְשַׁךְ לָהֶם דְּבוּרִים,
שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְדַבֵּר וּלְהַלְשִׁין וּלְקַטְרֵג
עָלֵינוּ חִסּוֹשְׁלוֹם.

"מִצִּיל עֲנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ, וְעֲנֵי וְאֶבְיוֹן
מִגּוֹזְלוֹ". הִצִּילְנִי נָא מִיַּד אוֹיְבֵי
וּמִרוּדְפֵי, הִצִּילְנִי אָבִי שְׂבַשְׂמִים, הִצִּילְנִי
נָא גּוֹאֵל חֶזֶק פּוֹדֵה וּמִצִּיל, הִצִּילְנוּ
וּמִלְטָנוּ וּפְדָנוּ, מִכָּל מִינֵי שׁוֹנְאִים
וּמִלְשִׁינִים וּמְקַטְרְגִים בְּגַשְׁמִיוֹת
וּבְרוּחָנִיוֹת.

חוֹסֶה עָלֵינוּ לְמַעַנְךָ, וְלִמְעַן אֲבוֹתֵינוּ,
וְלִמְעַן כָּל הַצְּדִיקִים אֲמֵתִים
אֲשֶׁר אָנוּ חוֹסִים בְּהֵם תְּמִיד.

יִרְדַּע תַּעֲלוּמוֹת, רַחֵם רַחֵם, הִצֵּל הִצֵּל,
הוֹשִׁיעֵנוּ וְהִצִּילְנוּ "מִמְחַרְב מִפִּיָּהֶם
וּמִיַּד חֶזֶק אֶבְיוֹן". וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ כַּח
וּגְבוּרָה מֵאֵתְךָ בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקֵי-אֵמֶת.

וְתַעֲזָרְנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁנֹזְכָה לְהַכְנִיעַ
וְלְהַשְׁפִּיל עָדֵי אֶרֶץ, כָּל
הַמִּתְנַגְּדִים הַחוֹלְקִים עַל הָאֵמֶת, וְנֹזְכָה
לְעַקֵּר וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל, כָּל הַמְקַטְרְגִים
וְהַמְלְשִׁינִים עַל הָרַחוּקִים הַבָּאִים
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, "הַחֲפָצִים לִירְאָה
אֶת שְׁמֶךָ".

אֶת-עַל-פִּי שְׁאִין אָנוּ כְּדָאִים לְהִתְקַרֵּב
אֵלֶיךָ לְפִי מַעֲשֵׂינוּ, אֶת-
עַל-פִּי-כֵן "רַחֲמֶיךָ רַבִּים יְהוָה", רַחֲמֶיךָ
רַבִּים מְאֹד, עֲשֵׂה אֶתְּךָ עִמָּנוּ מַה שְׁתַּרְצָה,
וּכְרִצּוֹנְךָ עֲשֵׂה עִמָּנוּ, וּמִי יֹאמֵר לְךָ מַה
תַּעֲשֶׂה.

אָבֵל מִי שָׁם אוֹתָם לְדִין וְשׁוֹפֵט, לְדוֹן אוֹתָנוּ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְלִקְטָרְג עָלֵינוּ חֲלִילָה, מִי בִקֵּשׁ זֹאת מִיָּדָם לְרַמֵּס עַל הַנְּרָדָפִים חֲלִילָה, "כִּי אַתָּה אֲשֶׁר הַכִּיתָ רַדְפוֹ, וְאֵל מִכָּאוֹב חֲלָלִיךָ יִסְפְּרוּ. אֶפְלָה נָא בֵּיד יְהוָה, כִּי רַבִּים רַחֲמָיו וּבֵיד אָדָם אֵל אֶפְלָה."

חַנּוּנִי וְעֲזֹרֵנִי, שְׁאֲזַכֶּה לְאַכְפִּיא הַסְטֵרָא-אַחְרָא, סְטֵרָא "דְּקִין כָּל בֶּשֶׂר", תַּחַת הַדְּבֹר שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. וְאֲזַכֶּה לְהוֹצִיא בְלַעַם מִפִּיהֶם, לְהוֹצִיא מִהַסְטֵרָא-אַחְרָא, כָּל הַדְּבֹרִים רָעִים, וְכָל הַדְּבֹרִים פְּגוּמִים, שְׁיִנְקוּ מֵהֶם עַל-יַדִּי 'פָּגַם הַדְּבֹר' שְׁפָגַמְתִּי בּוֹ בְּשׁוּגַג וּבְמִזִּיד בְּאַנְס וּבְרִצּוֹן.

וּבְכֵלָם אֲזַכֶּה לְתַקֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, עַד שְׁאֲזַכֶּה לְהוֹצִיא כָּל הַדְּבֹרִים מִן הַסְטֵרָא-אַחְרָא, וּלְהַשִּׁיבָם כֻּלָּם לְשֵׁרֶשֶׁם שְׁבַקְדוּשָׁה, עַד אֲשֶׁר הִרְשָׁעָה כָּלָה כְּעֶשֶׂן תַּכְלָה, וְעוֹלָתָה תִקְפָּץ פִּיהָ, כִּי יִסְכַּר פִּי כָּל דּוֹבְרֵי שָׁקֶר.

וְתַמְלֵא פִּיהֶם חֲצִץ, וְתַעֲקֶם וְתַעֲקֹר אֶת פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם, שֶׁל כָּל הַמְקַטְרָגִים וּמְלַשְׁיָנִים וְדוֹבְרֵים רָעוֹת, עַל עַמְךָ יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים הַחֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ בְּאַמֶּת.

וְתַתֵּן בְּלַבָּם שְׁיִשׁוּבוּ מִדְּרָכָם הָרָעָה, וְיִטּוּ לַבָּם בְּאַמֶּת אֶל הָאַמֶּת, וְיִתְגַּלֶּה הָאַמֶּת בְּעוֹלָם. וַיִּקְיָם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "יַעֲזֹב רָשָׁע דְּרָכּוֹ וְאִישׁ אֹוֹן מִחֲשֻׁבוֹתָיו, וְיָשֵׁב אֶל יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ וְאֵל אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסֹלַח".

"**יְוָמָם** יִצְוֶה יְהוָה חֶסְדּוֹ, וּבְלִילָה שִׁירָה עָמִי, תִפְלָה לֹא-ל חַיִּי". וְעַל-יַדִּי 'אֹור הַחֶסֶד בִּקְר דְּאַבְרָהָם' שְׁתַּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, עַל-יַדִּי-זֶה תִזְכְּנוּ לְהַכְנִיעַ וּלְאַכְפִּיא סְטֵרָא ד' "קִין כָּל בֶּשֶׂר", שֶׁהוּא הָרוּחַ סְעָרָה', תַּחַת הַדְּבֹר דְּקְדוּשָׁה. וַיִּקְיָם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "רוּחַ סְעָרָה עוֹשֶׂה דְבָרוֹ". וַיִּתְבַּטְּלוּ מִן הָעוֹלָם, מִעָלֵינוּ וּמִעַל גְּבוּלָנוּ, כָּל הַדְּבֹרִים רָעִים שְׁבַע עוֹלָם.

וּנְזַכֶּה לְדְבֹר דְּקְדוּשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, וּלְתַקֵּן פְּגָם-הַדְּבֹר. וּנְזַכֶּה שְׁיִצֵּא הַדְּבֹר בְּקְדוּשָׁה מִפִּינוּ, בְּשִׁיר וְשִׁבַח וְרִנָּן וְהִלֵּל לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְתִזְכְּנוּ מֵעַתָּה, שֶׁלֹּא יֵצֵא מִפִּינוּ שׁוֹם דְּבֹר פְּגוּם כָּלָל, רַק כָּל דְּבֹרֵנוּ יִהְיוּ רַק דְּבֹרִים קְדוּשִׁים, בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת וְשִׁירוֹת וּתְשֻׁבּוֹת וְהוֹדָאוֹת, לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וּבִירְאֵת-שָׁמַיִם וְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם, בְּקְדוּשָׁה וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

"**יִמְלֵא** פִּי תְהִלָּתְךָ, כָּל הַיּוֹם תִּפְאַרְתְּךָ. תְּהִלַּת יְהוָה יְדַבֵּר פִּי, וַיְבָרֵךְ כָּל בֶּשֶׂר שֶׁם קְדוּשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת, תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי. פִּי יִסְפֹּר צְדָקָתְךָ, כָּל הַיּוֹם תְּשׁוּעָתְךָ. אוֹדָה יְהוָה מְאֹד בְּפִי, וּבְתוֹךְ רַבִּים אֶהְלֵלָנוּ. פִּי יַעֲמֵד לִימִין אֲבִיוֹן, לְהוֹשִׁיעַ מִשׁוֹפְטֵי נַפְשׁוֹ".

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א מה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מה, 'על אשר מעלתם')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

רבוננו של עולם, "שטחתי אליך כפי, אליך יהוה נפשי אשא", ואיני יודע באיזה דרך באיזה אפן באיזה תחבולה לבקש ולרצות ולפייס אותך, ובפרט מה שפגמתי בפגם הדבור הרבה מאד.

כי לא שמרתי פתחי פי, ודברתי כמה וכמה דבורים פגומים, מיום היותי עד היום הזה, עד אין שעור וערך ומספר, 'דברים-בטלים', ו'לשון-הרע', ו'רכילות', ו'ליצנות', ו'שקרים', ו'נבול-פה', ושאר 'דברים פגומים' הרבה מאד.

ונם אפלו כל ה'דבורים-דקדשה' שלי, כלם פגומים מאד מאד, עד אשר "חשבתי דרכי", אשר מעולם לא יצא מפי עדין דבור שלם, בלי שום פגם.

ומחמת-זה התגברו עלינו מאד ריב לשונות, אשר רבים קמים עלינו, רבים מאד, "יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד, על יהוה ועל משיחו. שתו בשמים פיהם, ולשונם תהלך בארץ". יצא עתק מפיהם ודוברים סרה על יהוה, ועל צדיקים-אמתיים, ועל כלליות ישראל עמך הקדוש, אשר בהם בחרת.

מריה דעלמא כלא, "שלה ידיך ממרום, פצני והצילני ממים רבים מיד בני נכר, אשר פיהם דבר שוא, וימינם ימין שקר".

מלא רחמים, מרבה להטיב, הפך את לבבי מרע לטוב, הט לבי אליך באמת כרצונך הטוב, עזרני שאזכה לקדש עצמי בכל מיני קדשות, ובפרט בקדשת 'ברית-הלשון' ו'ברית-המעור'. עזרני שלא יצא שום דבר שקר מפי לעולם, ולא שום דבור פגום, ואזכה לשמר פתחי פי.

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, 'זיהי מקץ, זכרון')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתצילני מ'לשון-הרע', ומ'אבק לשון-הרע', ולא אוציא דבה על שום בר ישראל שבעולם, הן על גדולים הן על קטנים, ולא יצא מפי שום דבור רע על שום ישראל שבעולם.

ותצילני ותשמרני, שלא אפגם את דעתי כלל. ותזכני ל'אהבה דקדשה', ותצילני מ'אהבות-הנפולות', מ'אהבות-רעות'. ותעזרני ותושיעני ותזכני, ותתן לי כח, לשבר את ה'כח-

המדמה' שהוא 'פח-הבהמיות', שאזכה מהרה לשבר את כל ה'תאות-הבהמיות מאתי'.

ומכל מיני 'פגם-הדבור', ונזכה לקדש את דבור פינו בכל מיני קדשות.

🌀 [ז] לקוטי-תפלות ח"א סג 🌀

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סג, סוד כפנת המילה)

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא יח, ד; דברים יח, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

🌀 [ו] לקוטי-תפלות ח"א נח 🌀

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נח, תלת נפקין מחד)

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא מצורע א; ויקרא יח, ד; דברים יח, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

ובכן תרחם עלינו ותושיענו, ותזכנו שנשמר את פינו ולשונו, מכל מיני דבורים רעים שבעולם.

שלא יצא מפינו לעולם, שום דבור של 'שקר', ו'לשון-הרע', ו'רכילות', ו'ליצנות', ו'תניפות', ו'דברים-בטלים', ו'נבול-פה', ולא שום דבור הגורם לבייש פני חברנו, או לצערנו ולקנטרו חס-ושלום, ולא שום 'דבור פגום' שבעולם.

רבוננו של עולם, מלא רחמים, רחם עלינו, ושמרנו והצילנו מכל מיני 'דבורים פגומים' שבעולם.

אלהי, נצר לשוננו מרע, ושפתנו מדבר מרמה. שיתה יהוה שמרה לפינו נצרה על דל שפתנו.

ועל-ידי-זה תכניע ותשבר ותמגר, ותכלה ותעקר ותבטל, כל מיני חכמות הרעות של הפילוסופים והאפיקורסים, אשר חכמתם הרעה מזקת להעולם מאד מאד כאשר אתה ידעת. "שננו לשונם כמו נחש חמת עכשוב, תחת שפתימו סלה".

ותושיענו ברחמיך הרבים, ותשמר את פינו מ'לשון-הרע' ו'רכילות', ומכל מיני דבורים פגומים, שלא יצא מתוך פינו שום דבור רע, על שום בר ישראל שבעולם, ולא שום דבור פגום כלל.

אלהי נצור לשוני מרע, ושפתי מדבר מרמה. ותהיה בעזרנו, שלא יזיק לנו 'פגם-הדבור' וה'לשון-הרע' של בני העולם, שלא נהיה נלפדים בגאונם על-ידי חטאת פיהם חס-ושלום.

ומעתה תעזר לנו ולכל ישראל, שנהיה נשמרים מ'פגם-הדבור', ונזכה כלנו לקדש את פינו תמיד בקדשה גדולה. ותשמרנו מגאות וגדלות, ותעלה את השכינה מגלותה, אשר ירדה בגלות גדול, על-ידי 'פגם הגאווה' הבא על-ידי עון 'לשון-הרע' חס-ושלום.

רחם עלינו למען שמך, ועזרנו מעתה לתקן כל-זה, ותשמרנו ותצילנו מעתה מעון 'לשון-הרע' החמור מאד,

רעים', ובפרט מ'לשון-הרע', שלא אדבר שום דבור רע, על שום בר ישראל שבעולם, אפלו על הקטן-שבקטנים והפחות-שבפחותים.

מכל-שכן וכל-שכן על צדיקי וחסידיו הדור העוסקים בעבודתך, רחם עלי, ושמרני והצילני, שלא יצא מפני שום דבור נגד כבודם חסוּשָׁלוֹם, בין בפניהם, בין שלא בפניהם.

אלהי, נצר לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה, ולמקללי נפשי תדם, ונפשי כעפר לכל תהיה. מרא דעלמא כללא, רחם עלי, ואל תשחיתני, הצילני מריב ומחלוקת. חוסה על נפשי ושמרני שלא אטעה את עצמי לומר שהוא מצוה לדבר על אלו האנשים, כי איני חפץ במצות כאלו, לא הן ולא שכרן.

חום וחרמל על נפשנו ורוחנו ונשמותינו, והצל אותנו ואת כל ישראל, מ'לשון-הרע' ו'מחלוקת', ובפרט בענין המחלוקת השכיח עכשיו בין גדולי-הדור ואנשיהם, וקטגוריא בין התלמידים-חכמים ואנשיהם.

רחם עלינו בעל הרחמים, בעת צרה הזאת, ושמרנו והצילנו, מכל מיני דבורים רעים ופגומים. "שיתת יהוה שמרה לפי נצרה על דל שפתי. אל תט לבי לדבר רע", שלא אחפש ואבקש, למצא חס ושלוש פגם וחסרון בעבודת הפשרים, ולא בשום בר ישראל.

ותשמר אותנו ואת כל ישראל, בפרט כל גדולי-הדור, בעת שאין

ובצל כנפיד תסתירנו, ותגביר כח ה'כנפים-דקדשה', ותעקר ותסיר ותבטל 'כנפי-הנחש', שהם ה'חכמים להרע', החוקרים פילוסופיא ואפיקורסות.

שלא יהיה להם שום כח לעוף בחכמתם למרחוק, ולא תתפשט חכמתם בעולם, וגם לא תעופף חכמתם בעמק לתוך המח והלב, וגם לא תעופף חכמתם בעצמן, שלא יוכלו לעוף בחכמתם לחקירות עמוקות.

רק תמעט ותחליש חכמתם בכל הבחינות, עד שתבטל חכמתם הרעה לגמרי מן העולם.

ותתגלה חכמה האמתית של 'חכמי-האמת' בעולם, עד אשר יכירו וידעו כל באי עולם, כי "אתה הוא יהוה האלהים לבדך עליון לכל ממלכות הארץ", "אתה עשית את השמים, ואת הארץ, את הים ואת כל אשר בם". ותהפך לכל העמים "שפה ברורה לקרא כלם בשם יהוה לעבדו שכם אחד".

☪ [ח] לקוטי-תפלות ח"א קלד ☪

(על-פי לקוטי-מזוהרין ח"א רז, 'כל הדבורים')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא

מצורע א; ויקרא רבה יח, ד; דברים רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

רבוננו של עולם, רב חסד ואמת, רחם עלי, ושמרני והצילני מ'דבורים

כָּנוּ כַח חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְהַמְתִּיק הַגְּבוּרוֹת
הַבָּאוֹת אֵלֵינוּ, שְׁעַל-כָּל-פְּנִיִם נִשְׁמַר
נַפְשׁוֹתֵינוּ מְאֹד מְאֹד, לְבָלִי לְדַבֵּר סָרָה עַל
שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל, מִכָּל שֶׁכֶן שְׁלֹא לְדַבֵּר
חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל צְדִיקֵי-הַדּוֹר וְהַנְּלוּיִם
אֵלֵיהֶם.

וְתַתֵּן כַּח לְצְדִיקֵי-הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים,
שְׁיִמְתִּיקוּ כָּל הַגְּבוּרוֹת הַקְּשׁוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם, וַיַּעֲשׂוּ מֵהֶם "תּוֹרַת חֶסֶד",
לְלַמֵּד בְּתוֹרָתָם לְאַחֲרִיִּים, לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי
הָאָדָם גְּבוּרוֹתֶיהָ, וּכְבוֹד הַדָּר מִלְּכוּתָהָ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת, אֶתְּהַ
לְבַד יוֹדַע כָּל מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעֵינָיִן
זֶה, וְכִמָּה נִפְשׁוֹת שֶׁקָּעוּ בְּזֶה, שֶׁהִגִּיעַ
אֵלֵיהֶם גְּבוּרוֹת קְשׁוֹת רַחֲמָנָא-לִיּוֹצֵלָן, וְלֹא
הָיָה בָּהֶם כַּח לְהַמְתִּיקָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ, וְדַבְּרוּ סָרָה עַל הַתּוֹרָה וְעַל
הַצְּדִיקִים.

וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּרְמוּ שֶׁנִּסְתַּלְקוּ כַּמָּה
צְדִיקִים קְדוֹשִׁים וְנוֹרָאִים,
עַד אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ "כִּיתוּמִים וְאִין אַב",
"כְּתָרֵן בְּרֹאשׁ הָהָר, וְכִנְסַ עַל הַגְּבֻעָה".
וְאִין מִי יַעֲמֵד בְּעַדְנוּ, עַל מִי יֵשׁ לָנוּ
לְהַשְׁעֵן, עַל אַבִּינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם.

רַחֲמֵי עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְרָנוּ
וְהַצִּילָנוּ, שְׁלֹא נִפְגַּם כָּלֵל בְּהַדְּבֹר
הַבָּא עַל-יְדֵי הַגְּבוּרוֹת, שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ
הַגְּבוּרוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְהַחֲמִיץ לְבַבְנוּ
לְדַבֵּר סָרָה עַל שׁוֹם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

וּבִיּוֹתֵר תִּשְׁמַר אֶת גְּדוּלֵי-הַדּוֹר
וְחֹשׁוּבִים, אֲשֶׁר אֵלֵיהֶם
מִגִּיעִים הַגְּבוּרוֹת קְשׁוֹת הַיּוֹצֵאִים לְעוֹלָם

לְפַעֲמִים. וְשִׁמְרָם וְהַצִּילָם בְּרַחֲמֶיךָ
וְחֶסְדֶיךָ הַרְבִּים, שְׁלֹא יִפְגְּמוּ בְּהַגְּבוּרוֹת
הַקְּשׁוֹת כָּלֵל, שְׁלֹא יִתְגַּבְּרוּ הַגְּבוּרוֹת
עֲלֵיהֶם, לְהַכִּיֵּא אוֹתָם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְדַבֵּר
עֵתָק עַל צְדִיקֵי-הַדּוֹר וְאַנְשֵׁיהֶם רַחֲמָנָא-
לִיּוֹצֵלָן.

רַק תִּשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ, כַּח, מְגִדוּלֵי
בְּחִירֵי צְדִיקֶיךָ הַנוֹרָאִים, וְתַעֲזֹר
וְתוֹשִׁיעַ וְתַגֵּן עֲלֵיהֶם, וְעֲלֵינוּ, וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל.

וְתַתֵּן לָנוּ כַּח, לְהַמְתִּיק כָּל הַגְּבוּרוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם, הַבָּאִים עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, וְאַפְּלוּ הַגְּבוּרוֹת הַקְּשׁוֹת הַבָּאִים
לְגְּדוּלֵי-הַדּוֹר, כָּלֵם נִזְכָּה לְהַמְתִּיק
בְּהַמְתִּיקוֹת גְּמוּרוֹת, לְהַפְּכֶם לְחֶסְדִּים
גְּמוּרִים, עַל-יְדֵי דְבוּרֵי תּוֹרָה וְתַפְּלָה
וְיִרְאֵת-שָׁמַיִם בְּאֲמֵת, שֶׁתִּזְכְּנוּ לְדַבֵּר בָּהֶם
תָּמִיד יוֹמָם וְלַיְלָה.

⊗ [ט] לְקוּטֵי-תַפְּלוֹת ח"ב א ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו אמונה')

"הַנְּגַעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן-הָרַע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא
מצורע א; ויקרא יב, ד; דברים יב, ח)

- עֵינַיִן 'לְשׁוֹן-הָרַע' -

וְתַרְחֵם עֲלֵינוּ, וְתִשְׁמְרָנוּ וְתַצִּילָנוּ
תָּמִיד, שְׁלֹא נִדְבַר סָרָה חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם, עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּעוֹלָם.
וְתַצִּילָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מִ'לְשׁוֹן-הָרַע', וְאַבָּק
לְשׁוֹן-הָרַע', וְלֹא נִתְחִיל לְדוֹן שׁוֹם בַּר
יִשְׂרָאֵל לְחֻבָּה חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

רַק נִזְכָּה לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף־זְכוּת תָּמִיד,
וְלִהְיוֹת עֲצָמְנוּ בְּכֹל כַּחוֹתֵינוּ, עַד
שֶׁנִּזְכָּה לְמִצַּא זְכוּת וְחֶסֶד וְטוֹב, לְכֹל אֶחָד
וְאֶחָד, אֲפֹלוּ בְּתַכְלִית הַדְּיוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה,
בְּתַכְלִית הַגְּרִיעוֹת וְהַפְּחִיתוֹת, וְלִהְיוֹת
הַכֹּל לְכַף־זְכוּת תָּמִיד.

☪ [וי] לקוטי-תפלות ח"ב מ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פא, 'בשאדם משמח את-עצמו')

"הנגעים באים על לשון-הרע"

(רש"י ויקרא יד, ד; ערכין טו: טז. תנחומא
מצורע א; ויקרא-רבה יח, ד; דברים-רבה ו, ח)

- ענין 'לשון-הרע' -

וְאִזְכָּה עַל־יְדֵי הַשְּׂמִחָה וְהַרְקוּדִין,
לְתַקֵּן פְּגָם הַדְּבוּר הָרַע, מֵהַ
שֶׁפָּגַמְתִּי לְפָנֶיךָ מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
בְּדְבוּרִים רָעִים הַרְבֵּה, בְּפֶרֶט פְּגָם
'דְבוּרִים רָעִים' שֶׁל 'לְשׁוֹן־הָרַע וּרְכִילוֹת'.
הַכֹּל אִזְכָּה לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן בְּשִׁלְמוֹת, עַל־
יְדֵי 'שְׂמִחָה וְרַקוּדִין דְּקַדְשָׁה'.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי מֵעַתָּה, מִלְּדַבֵּר שׁוֹם
'דְבוּר רַע', וּבְפֶרֶט מִ'לְשׁוֹן־
הָרַע וּרְכִילוֹת'. וְאִזְכָּה לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרֵי,
בְּקַדְשָׁה גְדוּלָה, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת.

☪ [יא] לקוטי-תפלות ח"א נו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, 'זביום הבכורים')

"וְרַחֵץ בְּשֵׂרוֹ בְּמִים" (ויקרא טו, יג)

"בְּמֵי מִקְוֵה" (יומא לא.)

- ענין 'טבילה במקוה' -

וְעֲזָרְנוּ וְזַפְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְטַהֵר
וּלְקַדֵּשׁ עֲצָמְנוּ בְּכֹל עֵת, עַל־יְדֵי
'טְבִילַת מִקְוֵה'.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ טְהָרָה וְקַדְשָׁה
גְדוּלָה, עַל־יְדֵי 'טְבִילַת הַמִּקְוֵה',
לְטַהֵר עֲצָמְנוּ מִכָּל הַטְּמָאוֹת, מִכָּל
הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, שֶׁחָטָאנוּ
וְשָׁעוּינוּ וְשִׁפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ, מִנְּעוּרֵינוּ עַד
הַיּוֹם הַזֶּה. וְלִהְיוֹת עָלֵינוּ קַדְשָׁה גְדוּלָה
עַל־יְדֵי הַמִּקְוֵה הַקְּדוּשָׁה. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ
עַל־יְדֵי־זֶה דַּעַת גְּדוּל וְרַחֲמִים רַבִּים.

וְתַתֵּן לָנוּ כַח, וְתַעֲזָרְנוּ שֶׁנִּזְכָּה לְהַמְתִּיק
עַל־יְדֵי 'טְבִילַת הַמִּקְוֵה', כָּל
הַדְּיָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, מֵעַלֵינוּ, וּמֵעַל זְרַעֲנוּ,
וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וּלְבַטֵּל כָּל
הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּזֵרוֹת רָעוֹת עַל־יְדֵי־זֶה.

וְתוֹשִׁיעַ לָנוּ תָּמִיד, עַל־יְדֵי 'טְבִילַת
הַמִּקְוֵה' הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה
מְאֹד. וַיְקִים מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "מִקְוֵה
יִשְׂרָאֵל יְהוּה, מוֹשִׁיעוֹ בְּעֵת צָרָה".

וְתַזְכֵּנוּ לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ, קַדְשַׁת הַמִּקְוֵה
שֶׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַקְּדוּשָׁה,
שֶׁהוּא זְמַן מִתֵּן תּוֹרַתְנוּ, שָׂאז נִתְקַרְבוּ
יִשְׂרָאֵל אֵלֶיךָ, וְזָכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה עַל־יְדֵי 'טְבִילַת הַמִּקְוֵה'.

וְנִזְכָּה כְּלָנוּ בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת, לְטַבֵּל
עֲצָמְנוּ בַּמִּקְוֵה הָעֲלִיוֹנָה, בַּמִּקְוֵה
שֶׁל שַׁעַר הַחַמְשִׁים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא
רַחֲמִים גְּדוּלִים וְרַבִּים, וְחֶסֶד עֲלִיוֹן, וְדַעַת
גְּדוּל מְאֹד.

וְתַעֲזָרְנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
קַדְשַׁת הַמִּקְוֵה הַזֹּאת, בְּכֹל
הַשָּׁנָה כְּלָה. וְנִזְכָּה לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ עֲצָמְנוּ
תָּמִיד, וּלְצַאת מִהָרָה מִחַמְשִׁים שַׁעֲרֵי

טְמֵאָה, וְלִכְנֹס בְּתוֹךְ הַחַמְשִׁים שְׁעָרֵי קִדְשָׁה.

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וַיְטַהְרֶתֶם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם, וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם."

☪ [יב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א יט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יט, תפלה לחבבוקי)

"וְרַחֵץ בְּטוֹרֵי בְּמִים" (ויקרא טו, יג)

"בְּמֵי מִקְוֵה" (יומא לא.)

- עֲנִין טְבִילָה בְּמִקְוֵה -

וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ קִדְשֵׁי שַׁבַּת קִדְשׁ, עַל-יְדֵי רַחֲמֵיךָ חַמִּין וְהַטְּבִילָה שֶׁל עֶרֶב שַׁבַּת קִדְשׁ. וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי, שֶׁלֹּא אֲבַטֵּל לְעוֹלָם, הַרְחִיצָה וְהַטְּבִילָה שֶׁל עֶרֶב שַׁבַּת.

וּבְשֵׁם שְׁאֲנֵי רוּחֵךָ וְטוֹבֵל עֲצָמֵי בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כֵּן תִּטְהַר וְתִקְדַּשׁ אֶת גּוּפֵי וְנַפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמֹתַי, בְּקִדְשֶׁךָ הָעֲלִיוֹנָה.

☪ [יג] תַּפְלוֹת-הַבְּקָר ד ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב; הבנויה על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, דע שכל מיני צער)

"וְרַחֵץ בְּטוֹרֵי בְּמִים" (ויקרא טו, יג)

"בְּמֵי מִקְוֵה" (יומא לא.)

- עֲנִין טְבִילָה בְּמִקְוֵה -

וּבְכֵן תַּעֲזֹרְנִי בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׂאֲזַכֶּה לְטַהֵר אֶת-עֲצָמֵי בְּכָל יוֹם, עַל-יְדֵי

'טְבִילַת מִקְוֵה'. וְתַתֵּן לִי כַח, שְׂאוּכַל לֵילֶךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם קִדְּם הַתַּפְּלָה, לְטַהֵר אֶת-עֲצָמֵי בְּמִקְוֵה.

וְעַל-יְדֵי שְׂאֲפָנִס לְמִקְוֵה, אֲזַכֶּה לְסִתָּם עֵינַי מִחִזּוֹ דְּהֵאֵי עֲלֵמָא לְגַמְרִי. וְאֶתְעַלֵּם וְאֶתְכַפֶּסָה בְּתוֹךְ מִימֵי הַמִּקְוֵה בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, וְלִהְיוֹת נִכְלָל בְּקִדְשֵׁי עֲלֵמָא-דְּאֵתִי. וְלִהְיֵשֶׁךְ מִימֵי הַדַּעַת וְהַשְּׂגָחָה, עָלַי, וְעַל זְרַעִי, וְעַל כָּל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְהוֹשִׁיעַ, מִכָּל מִינֵי צַעַר וַיְסוּרִים, וְלִהְטַהֵר מִכָּל מִינֵי טְמֵאוֹת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, אֵיךְ לְהַתְּפַלֵּל אֵלֶיךָ עַל-כָּל-זֶה, כִּי אַתָּה "מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ בְּעַת צָרָה".

עֲזֹרְנִי שְׂנִזְכָּה לְדַבֵּק אֶת-עֲצָמֵנוּ אֵלֶיךָ, וְאַתָּה תִּטְהַרְנֵי מִכָּל הַטְּמֵאוֹת, וּמִכָּל הַצָּרוֹת תוֹשִׁיעֵנִי, וְתַחַנְנֵי דַעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל בְּהַשְּׂגָחָתְךָ הַשְּׁלֵמָה, וְאֵין שׁוֹם דְּרַךְ-הַטְּבַע.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ תַּעֲלֹמוֹת, וְאַתָּה יוֹדֵעַ הָאֵיךְ וּבְאִיזָה הַמְּקוֹם נִתְעַלְמוּ הַמוֹחִין שְׁלָנוּ, וְאֵין לָנוּ שׁוֹם דַּעַת אֲמִתִּי.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּבְּרוּ עֲלֵינוּ הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, כַּאֲשֶׁר אַתָּה יוֹדֵעַ צָרוֹת נַפְשֵׁי, וְכָל-זֶה מִחֲמַת שְׂנִפְלָתִי וּפְגַמְתִּי בְּהַדַּעַת-הָאֲמִת, וְנִדְמָה לִי חֶסֶד וְשָׁלוֹם שֵׁשׁ דְּרַךְ-הַטְּבַע.

עַל-כֵּן רַחֵם עָלַי, וְתַן לִי דַעַת אֲמִתִּי וְשָׁכַל קוֹדֶשׁ, שְׂאֲזַכֶּה לְסִתָּם

השְׁגָחְתָּךְ הַטּוֹבָה, שְׁתַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ נִפְלְאוֹת
גְּדוּלוֹת עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה.

עֵינֵי מַחִיזוּ דְהָאֵי עֲלֵמָא, וּבִפְרֻט עַל-יְדֵי
'טְבִילַת מְקוּהָ' בְּכָל יוֹם, וּלְקִשְׁרֵי אֶת-
עֲצָמֵי אֱלִיָּךְ וּלְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה וּלְצַדִּיקֶיךָ
הָאֱמֵתִים בְּאֵמֶת.

❁ [יד] לְקוּטֵי-תְפִלוֹת ח"א כב ❁

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א כב, 'חֹתֶם בְּתוֹךְ חֹתֶם')

"שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּה" (ויקרא טו, יט)

"וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָה, לֹא תִקְרַב

לְגִלוֹת עֲרוּתָה" (ויקרא יח, יט)

- עֲנִין 'נְדָה' -

עַד שְׁיִתְבַּטְּלוּ כָּל הַדֵּינִין וְהַצָּרוֹת אֲשֶׁר
עוֹבְרִים עָלַי עַל-יְדֵי חֲטָאֵי וּפְשָׁעֵי
הַמְּרַבִּים, אֲשֶׁר הֵם טְמֵטְמוּ אֶת דַּעְתִּי
וְשִׁכְלִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי מְרַגֵּשׁ מְאֹד
הַיְסוּרִים וְצָרוֹת נַפְשִׁי, אֲשֶׁר אֵין בִּי עוֹד
כַּח לְסוּבָלִים.

רַחֵם עָלַי בְּמִתְנַת-חַנּוּם, וְהַמְשִׁךְ עָלַי
הַשְׁגָּחָה מֵעֲלֵמָא-דְאֵתִי, וְתִבְטַל
כָּל הַדֵּינִין וְהַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים, כִּי "שְׁבַעַה
בְּרַעוֹת נַפְשִׁי, וְחַיִּי לְשֹׁאֵל הַגִּיעוּ".

וְאֵין שׁוֹם תִּקְנָה רַק לְצַעַק אֱלִיָּךְ וּלְדַבֵּק
אֶת-עֲצָמֵי בְּךָ, וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה,
וּבְהַצְדִּיקֵי-אֵמֶת, אֲשֶׁר הוֹדִיעוּ לָנוּ כָּל-זֶה:
שְׁעַל-יְדֵי שְׁמִבְטָלִין אֶת-עֲצָמֵנוּ אֱלִיָּךְ,
וְעַל-יְדֵי 'טְבִילַת מְקוּהָ' - מִמְּשִׁיכִין
הַדַּעַת, וְזוֹכִין לְבַטֵּל כָּל הַדֵּינִין וְהַצָּרוֹת,
עַד שְׁזוֹכִין שְׁתַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת
שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ-הַטָּבַע, רַק עַל-יְדֵי הַשְׁגָּחָה
שְׁלֵמָה.

וְתַעֲשֵׂה קִץ וְסוּף מִכָּל הָעֲפוּ"ם
הַמְּצָרִים לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל,
וְתַעֲקֶרֶם וְתַשְׁפְּרֶם וְתִבְטְלֶם מִן הָעוֹלָם,
וְתִתְנַהֵג הָעוֹלָם עַל-יְדֵי הַשְׁגָּחְתָּךְ לְבַד,
כְּמוֹ שְׁיִהְיֶה לְעֵתִיד אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם.

וְזוֹכְנֵי שְׁנִזְכָּה לְהַתְּפַלֵּל בְּקִדְשָׁה אַחַר
'טְבִילַת הַמְּקוּהָ' בְּכָל יוֹם,
וְלְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה שְׁלָנוּ,

וְתִקְבֵּץ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל, וְתִבְטַל בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים כָּל מֵינֵי גְרוּשׁ וּמַחְלָקַת
מִן הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִגְרְשׁוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל
מִמְּקוֹמָם לְעוֹלָם.

וְכָל אוֹתָן שֶׁכָּבַר נִתְגַּרְשׁוּ וְנִדְחוּ
מִמְּקוֹמָם, מֵעַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
בְּכָלֹל וּבְכָפֻרַט, כָּלֶם תַּחֲזִירֶם וְתַשִּׁיבֶם
לְמְקוֹמָם בְּשָׁלוֹם. וְתַשִּׁים שָׁלוֹם בְּעוֹלָם,
וְתִבְטַל כָּל מֵינֵי מַחְלָקַת מִן הָעוֹלָם.

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ, וְתַטְהַר עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל,
וְתַשְׁמְרֵנוּ וְתַצִּילֵנוּ תָמִיד מִפְּגָם
טְמֵאֵת נְדָה חֲסִי-שָׁלוֹם.

וְתַבְדִּיל וְתַפְרִישׁ אוֹתָנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל מִפְּגָם טְמֵאָה זוֹ
לְגַמְרֵי, שֶׁלֹּא יֵאָרַע לָנוּ, וְלֹא יִזְדַּמֵּן לָנוּ,
שׁוֹם מְכַשׁוֹל וּפְגָם חֲסִי-שָׁלוֹם, מִפְּגָם עוֹן
נְדָה חֲסִי-שָׁלוֹם, רַק נִזְכָּה לְהִיּוֹת קְדוּשִׁים
וְטַהוּרִים תָּמִיד.

☪ [טו] לקוטי-תפלות ח"א כט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כט, 'האי גברא דבעי איתתא')

"שבעת ימים תהיה בנדתה" (ויקרא טו, יט)

- ענין 'נדה' -

וְאִזְכָּה לְתַקֵּן וּלְזַכֵּךְ כָּל הַדָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׂס"ה גִּידִי, וְתַעֲבִיר וְתַבְטֵל וְתַסִּיר מִכָּל הַדָּמִים שְׁלִי, כָּל מִינֵי פְגָמִים וְעִכְרֹת וְלִכְלוּכִים, שֶׁהִטְלֵתִי בָהֶם עַל-יְדֵי הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בַשָּׂס"ה לְאוֹיֵן שְׁבַתוֹרָה.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תַּסִּיר וְתַבְטֵל כָּל מִינֵי פְתָמִים, שֶׁגָּרַמְתִּי לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל, עַל-יְדֵי תַגְבֵּרַת הַדָּמִים הָרָעִים שֶׁהִתְגַּבְּרוּ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתֵי הַמְּרַבִּים, עַד אֲשֶׁר גָּרַמְתִּי לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל, בְּחִינַת יָדַם נְדוּת', הַרְבֵּה מְאֹד.

עַד אֲשֶׁר בְּעֹנוֹתֵי יְרֵדָה הַשְׁכִּינָה בְּגִלוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְגָרַמְתִּי בְּעֹנוֹתֵי הַרְבִּים אֶפְרָשׁוֹתָא בֵּין קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ. "הִיא יִשְׁבָּה בְּגוֹיִם לֹא מְצָאָה מְנוּחַ", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "חֲטָא חֲטָאָה יְרוּשָׁלַיִם, עַל כֵּן לְנִדָּה הָיְתָה".

וְאִזְכָּה לְהָרִים וּלְעוֹרֵר אֶת הַדַּעַת דְּקַדְשָׁהּ, וּלְהַמְשִׁיךְ לְבַנּוּנִית דְּקַדְשָׁהּ מִהַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, לְתַקֵּן פָּגָם כָּל הַדָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׂס"ה גִּידִין, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שָׂס"ה לְאוֹיֵן שְׁבַתוֹרָה.

וְתִזְכְּנִי לְתַקֵּן פָּגָם כָּל הַכְּתָמִים שֶׁל הַבְּגָדִים שֶׁלֹּא שָׁמַרְתִּי אוֹתָם עַד הַנְּהָ, וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל כָּל הַפְּגָמִים

הָאֵלֶּה, וְתַעֲזָרְנִי מֵעַתָּה וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי, מִכָּל חֲטָא וְעוֹן וּמִכְשׁוֹל.

וְתַעֲזָרְנִי מֵעַתָּה לְשָׁמֵר אֶת הַבְּגָדִים וְהַלְבוּשִׁים שְׁלִי, לְכַבְּדֵן וּלְהַחֲזִיקֵן בְּנִקְיֹת, וְתִזְכְּנִי שֶׁלֹּא יִמָּצֵא עַל כָּל בְּגָדִי וְלְבוּשִׁי, שׁוֹם פֶּתֶם, וְשׁוֹם לְכַלּוֹךְ וּרְכַב כָּלָל.

וְתַגֵּן בְּעַדִּי, וְתִשְׁמְרֵנִי אוֹתִי וְאֶת בְּגָדֵי תְּמִיד, וְיִהְיוּ גּוֹפֵי וְנַפְשֵׁי וּבְגָדֵי וְלְבוּשֵׁי, כְּלָם נְקִיִּים וְטָהוּרִים וְקַדוּשִׁים תְּמִיד, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְתַמְשִׁיךְ בְּרַחֲמֶיךָ 'מִיָּם חַיִּים' מִמְּקוֹר הַחַיִּים, וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ "בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבַנּוֹן", מִן לְבוֹנָא דְּמוּחָא קַדִּישָׁא, וְשֵׁם תְּטַהֵר אֶת הַשְׁכִּינָה מִנְּדַתָּהּ, וְתַעֲלֶה אוֹתָהּ מִגְּלוּתָהּ, וְתַשִּׁיב אֶל דוּדָהּ בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה וְרִיעוּת.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תַּמְשִׁיךְ וְתִזְרַק עָלֵינוּ מַיִם טָהוּרִים הָאֵלֶּה, וְתַטְהֵר אוֹתָנוּ וְאֶת בְּגָדֵינוּ מִכָּל טְמְאוּתֵינוּ, וְתַקֵּים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוּב: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טָהוּרִים, וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמְאוּתֵיכֶם, וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם".

וְתַלְבִּין חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וְכֶצֶמֶר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לְכוּ נָא וְנִוְכַחְהָ יֹאמֵר יְהוָה, אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, אִם יֹאדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ". וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִקְרָא שְׁכָתוּב: "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים, וְשֶׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אֶל יַחְסֹר".

שבת הגדול

הנפסים על-ידי תפלה" (מגלה כז.) - וזה על-ידי 'תחבולות' או 'בשוף' וכו'.

ג.

(ח"א רנ)

'ישראל' הם 'למעלה-מהטבע', וכשהם חוטאים ונופלים תחת הטבע, אזי יש להם גלות וצער חס-ושלום - ועקר הצער והגלות, הוא על-ידי-זה בעצמו שאין להם דעת, ותולין בטבע.

וכשהקדוש-ברוך-הוא רוצה לרחם על ישראל

ולחושיעם מגלותם ולעשות קץ וסוף מהמצר להם - אזי ממשיך עליהם השגחה מסוף העולם, כי לעתיד בעת הקץ יתבטל הטבע לגמרי, ויהיה רק השגחה לבד. ואזי מכניע ומבטל הטבע והמזל שהיה מחייב שיהיו ישראל נתונים תחת ידם, וישראל עולים עליהם על-ידי ההשגחה.

ו'תפלה' - הוא בחינת נסים והשגחה למעלה מהטבע, כי הטבע מחייב כך, ותפלה משנה הטבע.

והוא בחינת 'גדול', בחינת (דברים ד, ז): **"כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו, כה' אלקינו בכל קראינו אליו"** - כי זה 'גדלתנו', שהשם-יתברך שומע תפלתנו, ומשנה הטבע על-ידי השגחתו, וכמו שכתוב (מלכים-ב ח, ד): **"ספרה נא לי את הגדולות אשר עשה אלישע"**, וכמו שאמרו (מגלה כז.): **"ואלישע דעבד ברחמי הוא דעבד"**.

"ספרה נא לי את כל הגדולות אשר עשה אלישע" (מלכים-ב ח-ד)

'עלמא דאתי דאיהו שבת הגדול'
(זהר בראשית מז)

על-פי המבאר ב'לקוטי-הלכות' (נטילת-ידיים שחרית ב, ז; ועוד - מובא להלן): וזה בחינת 'שבת הגדול' שקורין לשבת שלפני פסח, על-שם הנס וכו', כי עקר הנסים והנפלאות שהיו ביציאת-מצרים, ששדד המערכות ובטל הטבע, וגלה השגחתו יתברך בעולם, הכל נמשך מבחינת 'שבת', שהוא **'עלמא-דאתי שבלו שבת'**, שמשם ממשיך השם-יתברך ההשגחה מבחינת 'סוף העולם' וכו', בבחינת "קץ בא הקץ" וכו', כמבאר שם במאמר הנ"ל (ח"א רנ) וכו'.

ועל-כן נקרא 'גדול', על שם ה'נפסים' שנקראו בחינת 'גדול', כמו שכתוב (מלכים-ב ח, ד): **"ספרה לי את הגדולות שעשה אלישע"**. כמו שכתב רבנו שם על מאמר (ברכות נט.): **"ומוריד שני דמעות ל'ים-הגדול'"**.

א.

(ח"א סו, בהתחלה)

כל הנפסים והגדולות שעשה אלישע, כלם היו על-ידי תפלה. כמו שאמרו חז"ל (מגלה כז.) על פסוק (מלכים-ב ח-ד): **"ספרה נא לי את כל הגדולות אשר עשה אלישע"** - **"ואלישע כי עבד, בתפלה הוא דעבד"**.

ב.

(ח"א רלד)

כנגד כל מעשה של צדיק יש כנגדו רע, שגם להם ארע פיוצא בזה, כי הרע לעמת הטוב - כי זה מסטרא-דקדושה על-ידי תפלתו, כמו שכתוב באלישע (מלכים-ב ח, ד): **"ספרה נא לי הגדולות"**, הינו: **"שעשה"**

וְזֶה פְרוּשׁ (בְּרִכּוֹת נט.): "בְּשַׁעַה שֶׁהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא זֹכֵר אֶת בְּנֵי שָׁהֵן שְׂרוּיִין בְּצַעַר בֵּין הָעֵבוּרִים, מוֹרִיד שְׁנֵי דְמָעוֹת לַיָּם-הַגְּדוֹל, וְקוֹלוֹ נִשְׁמָע מִסוּף עוֹלָם וְעַד סוּפוֹ".

"בֵּין הָעֵבוּרִים" דִּיקָא - כִּי זֶה עֶקֶר הַצַּעַר, מֵה שָׁהֵן שְׂרוּיִין בֵּין הָעֵבוּרִים, וְלִמְדוּ מֵהֶם, וְנִפְלוּ מִהַדְּעָת, וְתוֹלִין בְּהַמְזוּל וְהַטְּבַע.

וְאִזִּי "מוֹרִיד דְמָעוֹת" - בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה וְכוּ'. שְׁמִמְשִׁיךְ חֻלְקֵי הַשְּׁגָחָה לַיָּם-הַגְּדוֹל, וְאִזִּי נַעֲשֶׂה בְּחִינַת גְּדוּל, בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה.

וְזֶהוּ: "וְקוֹלוֹ נִשְׁמָע מִסוּף-הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ" - שְׁמִמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחָה מִסוּף הָעוֹלָם, מִקֶּץ הָאֲחֵרוֹן, לַעֲשׂוֹת סוּף וְקֶץ מִהָעֵבוּרִים הַמוֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל.

וְזֶה בְּחִינַת דְמָעוֹת שְׂבוּכִין בְּעַת הַצַּעַר וְכוּ' - כִּדִּי לְהַמְשִׁיךְ עַל-יָדָם חֻלְקֵי הַשְּׁגָחָה וְהִרְאוֹת וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה לז, ג): "וַיִּבֶךְ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גְדוֹל". "בְּכִי גְדוֹל" דִּיקָא - כִּי הַמְשִׁיךְ לְתוֹךְ הַבְּכִי, אֶת הַדְּאוֹת וְהַשְּׁגָחָה, בְּחִינַת גְּדוּל, בְּחִינַת תְּפִלָּה וְכוּ' בְּנ"ל.

וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר בְּדוֹד' כְּשֶׁבֶכָה עַל צַעְרוֹ (שמואל-א כ, מא): "עַד דָּוִד הַגְּדוֹל" - שֶׁהִגִּיעַ בְּכִיתוֹ, לְבְּחִינַת הַשְּׁגָחָה, בְּחִינַת גְּדוּל.

ד.

(שיחות-ה'ר"ן פח)

"הַפִּיכַת הַשְּׁלַחַן בְּשַׁבַּת הַגְּדוֹל" מְרַמֵּז: שְׁעֵדִין לֹא יֵצֵא הַדְּבוּר מִהַגְּלוּת

עַד פֶּסַח, בְּחִינַת "פֿ-הֿ-סֿ"ח" כִּידוּעַ (שַׁעַר-הַפְּנוּת דְרוּשֵׁי-הַפֶּסַח; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שַׁעַר חַג-הַמִּצּוֹת), שְׁזֶה עֶקֶר בְּחִינַת 'יֵצִיאַת-מִצְרַיִם', שִׁיֵּצֵא הַדְּבוּר מִהַגְּלוּת.

וְהַשְּׁלַחַן הוּא בְּחִינַת הַדְּבוּר, בְּחִינַת (יחזקאל מא, כב): "וַיִּדְבֵר אֵלַי זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'" - כִּי עֶקֶר הַפְּרִנָּסָה וְהָאֲכִילָה בְּחִינַת 'שְׁלַחַן' - הוּא מִבְּחִינַת דְּבוּר.

וְכַשְׂאִין הַדְּבוּר בְּגְלוּת' - אִזִּי הַשְּׁלַחַן, בְּחִינַת דְּבוּר, בְּבְחִינַת פְּנִים, בְּבְחִינַת: "אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'" - בְּחִינַת פְּנִים.

וְעַל-כֵּן בְּשַׁבַּת-הַגְּדוֹל שְׂאִז הוּא קִדְּם יֵצִיאַת-מִצְרַיִם - אִזִּי הוּא בְּחִינַת הַפִּיכַת הַשְּׁלַחַן - שְׁמִרְמִזִּין: שֶׁהַדְּבוּר הִיָּה בְּגְלוּת-מִצְרַיִם, עַד שֶׁזְּכִינוּ לַיֵּצִיאַת-מִצְרַיִם בְּפֶסַח - וְאִזִּי יֵצֵא הַדְּבוּר מִן הַגְּלוּת, בְּחִינַת פֿ-הֿ-סֿ"ח.

ה.

(חיי-מוהר"ן קד)

רַבְּנוּ ז"ל נִכְנַס לְבְּרִית-מִלְכָּה, בְּשַׁבַּת-הַגְּדוֹל.

ו.

(ימי-מוהר"ן ת ח"ב סה - הַשְּׂמִיחָה וְרַקוּדִים בְּשַׁבַּת הַגְּדוֹל, הִיָּה לוֹ לְסִימָן וַיִּשׁוּעָה גְדוֹלָה) אַחֲר־כֵּן הִגִּיעַ שַׁבַּת הַגְּדוֹל, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הִיָּה בְּעִזְרָנוּ שֶׁהִיָּינוּ שְׂמִחִים הַרְבֵּה בְּבֵית רַבִּי צְבִי שְׁנַכְנַסְנוּ לְשֵׁם אַחַר סְעֻדַת שְׁחֵרִית שְׂאֲכַלְנוּ בְּבֵית רַבִּי הָעֲנִיָּה, וְשֵׁם בְּבֵית רַבִּי צְבִי שְׂמַחְנוּ מְאֹד בְּשִׂמְחַת שַׁבַּת הַגְּדוֹל, וְרַקְדְּנוּ כְּלָנוּ הַרְבֵּה בְּעִזְרַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְזֶה חִזַּק אוֹתִי הַרְבֵּה בְּעִזְרַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וּבְכָל-הַעֵת שְׁעַמְדָנוּ בְּאֲדָעַם, שְׁעַבְרוּ
 בְּכַר שְׁנֵי שַׁבָּתִים, לֹא זָכִינוּ
 לְשִׁמְחָה וְרִקוּדִין עַד זֶה הַשַּׁבָּת שֶׁהוּא
 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל' - וְזֶה הִיָּה לִי לְסִימָן וַיִּשְׁוֶעָה
 גְּדוּלָּה.

ז.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב, ז - על-
 פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ, דע שפּל מיני צער')

וְזֶה בַּחֲנִינַת 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל', 'שְׁקוּרִין לְשַׁבָּת
 שְׁלֹפְנֵי פֶסַח הַגָּדוֹל' עַל שֵׁם
 הַנֶּסֶם וְכוּ' (תוספות' שַׁבַּת פז. טור וְשִׁלְחָן-עָרוּף אורח-
 חיים תל).

כִּי עַקֵּר הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהָיוּ בִּ'צִיאַת-
 מִצְרַיִם, שֶׁשִּׁדְּד הַמַּעֲרָכוֹת, וּבִטַּל
 הַטִּבַּע, וְגָלָה הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם - הַכֹּל
 נִמְשָׁךְ מִבַּחֲנִינַת 'שַׁבָּת', שֶׁהוּא 'עֲלֵמָא-דְּאֵתִי'
 שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת, שֶׁמִּשָּׁם מִמְּשִׁיךְ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
 כְּבִיכּוֹל, הִ'הַשְּׁגָחָה, מִבַּחֲנִינַת 'סוּף הָעוֹלָם',
 כְּמַבְאֵר שֵׁם בְּמַאֲמָר (לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ).

נִמְצָא: שֶׁעַקֵּר 'צִיאַת-מִצְרַיִם' נִמְשָׁךְ
 מִבַּחֲנִינַת 'שַׁבָּת', שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת
 'עוֹלָם-הַבָּא, וְעַל-כֵּן גַּם 'פֶּסַח' נִקְרָאת
 'שַׁבָּת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ויקרא כג, טז): "וּסְפַרְתֶּם
 לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת", דְּהֵינּוּ 'פֶּסַח' (מִנְחוֹת
 סח). כִּי עַקֵּר הַתְּקוּף הַנֶּסֶם שֶׁל 'פֶּסַח', נִמְשָׁךְ
 מִ'שַׁבָּת' בְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'גָּדוֹל' - עַל-שֵׁם הַנְּסִים'
 שֶׁנִּקְרְאוּ בַּחֲנִינַת 'גָּדוֹל', כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (מלכים-ב ח, ד): "סִפְּרָה לִי אֵת
 'הַגָּדוֹלוֹת' שֶׁעָשָׂה אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל", כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
 רַבֵּנוּ שֵׁם בְּמַאֲמָר הַנ"ל, עַל מַאֲמָר (בְּרֻכּוֹת נט):
 "וּמִזְרִיד שְׁנֵי דְמַעוֹת לַיָּם-הַגָּדוֹל".

ח.

(לקוטי-הלכות, בְּרַפְת־הַשִּׁחַר ה, טו - על-פי
 לקוטי-מוהר"ן ח"א רטו, כ"ד מיני פְּדִיוֹנוֹת')

וְעַל-כֵּן קוֹרִין הַשַּׁבָּת שְׁלֹפְנֵי הַפֶּסַח
 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל' - כִּי עַקֵּר הַנְּסִים
 וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁל פֶּסַח שֶׁהֵם נִקְרָאִים 'גָּדוֹלִים',
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מלכים-ב ח, ד): "סִפְּרָה נָא לִי אֵת
 'הַגָּדוֹלוֹת' שֶׁעָשָׂה אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל" - הַכֹּל הִיָּה עַל-
 יְדֵי 'שַׁבָּת'.

ט.

(לקוטי-הלכות, שַׁבַּת ה, יז - על-פי לקוטי-
 מוהר"ן ח"ב סז, בְּרַאשִׁית, לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל')

זֶה בַּחֲנִינַת 'שַׁבַּת הַגָּדוֹל' שֶׁקֹּדֶם פֶּסַח - כִּי
 עַל-יְדֵי 'צִיאַת-מִצְרַיִם' נִתְגַּלָּה שֵׁם ה',
 עַל-יְדֵי הָאוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים הַנּוֹרָאִים אֲשֶׁר
 עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וְעַל יַם-סוּף וְכוּ', וְכְמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ט, טז): "וּלְמַעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל
 הָאָרֶץ" וְכוּ'.

כִּי עַקֵּר 'שֵׁם ה'" נִתְגַּלָּה, עַל-יְדֵי 'צִיאַת-
 מִצְרַיִם' וְ'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא "שְׁמָא
 דְּקַדְשָׁא-בְּרִידָהוּא".

כִּי קֹדֶם 'צִיאַת-מִצְרַיִם' וְ'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה',
 לֹא הִיָּה עֵדִין 'שֵׁם' לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְכוּ'.

וְזֶהוּ (דְּנִיָּאל ט, טז): "וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כִּיּוֹם
 הַזֶּה" - שֶׁעַל-יְדֵי 'צִיאַת-מִצְרַיִם',
 שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זָכִינוּ לְ'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה', עַל-יְדֵי-
 זֶה עָשָׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְעֲצוּמוֹ 'שֵׁם' - כִּי עַקֵּר
 'הַתְּגַלּוֹת שֵׁם ה'", הוּא עַל-יְדֵי 'מַעֲשֵׂה
 הַתְּחַתּוּנִים' וְכוּ'.

וְזֶה בַּחֲנִינַת גְּדֹל 'מַעֲלַת קֹדֶשֶׁת שַׁבָּת' - כִּי
 עַקֵּר 'קִיּוּם-הָעוֹלָם' עַל-יְדֵי 'שַׁבָּת', כִּי
 עַקֵּר 'קִיּוּם-הָעוֹלָם' בָּעֵת שֶׁעוֹבְרִין עַל הַתּוֹרָה
 חֲסִי-וְשִׁלּוּם, וְכֵן 'קֹדֶם מִתְּחִיל-הַתּוֹרָה' - הוּא בְּכַח

זכות שבת-קדש, כי 'שבת' הוא בחינת 'תשובה' וכו'.

היגו: שהשם-יתברך נתן לנו את ה'שבת', שבו מאיר 'שם ה' בלי אתערוותא-דלתתא' וכו', כי "שבת קביעא וקיימא" (חלין קא):

היגו: שזהו מעלת 'שבת-קדש' - שנתן לנו השם-יתברך יום קדוש ונורא כזה, שבו מתגלה 'שם ה' מעצמו, בלי מעשה התחתונים, רק השם-יתברך מגלה אז 'שם ה', על שם העתיד שהוא התכלית האחרון, שהוא 'יום שכלו שבת', שאז יתגלה 'שם ה' בשלמות.

ו'שבת-קדש' יש לו קדשה כזו, שבו מתגלה גם עכשו בזה העולם, אור שם ה' שיתגלה לעתיד.

ועל-כן בשעת 'יציאת-מצרים', שלא היה לישראל זכות שיגאלו - היה עקר הנס על-ידי 'שבת'. שבזכות 'שבת' שבו מתגלה 'שם ה' בלי אתערוותא-דלתתא' - האיר עליהם השם-יתברך גם אז, הארה גדולה מ'שם ה'.

ועל-ידי-זה נגאלו, וזכו לקבל את התורה, שעל-ידי-זה נתגלה אחר-כך 'שם ה' על-ידי 'מעשה התחתונים', על-ידי 'קיום התורה והמצוות', שהם כלם 'שם ה' כנ"ל.

ועל-כן 'שבת' הוא 'תחלה למקראי קדש, זכר ליציאת-מצרים' (קדוש ליל-שבת) - כי כל ה'מקראי קדש' שהם 'זכר ליציאת מצרים', כלם צריכים לקבל מ'שבת' - כי לא היה אפשר לצאת ממצרים, כי-אם על-ידי 'שבת', מאחר שבשעת

'יציאת-מצרים', לא היה עדין 'מעשה התחתונים' לגלות על-ידם 'שם ה'.

ועל-כן עקר הגאולה היה בכח 'שבת', שבו מתגלה 'שם ה' בלי 'מעשה התחתונים' כנ"ל.

ועל-כן 'שבת שקדם פסח' קורין 'שבת הגדול' - כי עקר ה'נס של פסח' היה על-ידי 'שבת'. כי ידוע: שבפסח היה אתערוותא-דלעלא' בלי אתערוותא-דלתתא, כמובא בפונות, שזה אי-אפשר לזכות ב-אם בכח 'שבת' וכו'.

ועל-כן נקרא 'שבת הגדול', על-שם 'שם ה' שנתגלה בו, שעל-ידי-זה עקר 'יציאת-מצרים' - כי 'שם ה' נקרא 'גדול', כמו שכתוב (יהושע ז, ט): "ומה תעשה לשמוך הגדול", וכמו שכתוב (שמואל-א, יב, כב): "כי לא יטש ה' את עמו בעבור שמו הגדול".

כי 'עקר גדלתו יתברך', הוא 'הגדלת שמו יתברך', כי עליו יתברך בעצמו אין שיה לומר 'גדול' כלל, ולא שום 'שבח' כלל.

וז'הו בחינת 'שבת הגדול' שקדם פסח - כי עקר 'נס של פסח', הוא על-ידי 'שבת' "שהוא שמא דקדשא בריך הוא" (זהר יתרו פח), שבו נתגלה 'שם ה' בלי אתערוותא-דלתתא, שעל-ידי-זה זכינו לנסים של פסח, לצאת ממצרים ולקבל את התורה, שאז יתגדל 'שם ה' יותר ויותר על-ידי 'מעשה התחתונים', ועל-כן נקרא 'שבת הגדול' וכו'.

י

(לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ה, כח - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')
עקר ה'גאולה של פסח' הוא מ'שבת', שזהו בחינת 'שבת הגדול' וכו' - כי

גם בפסח הוא 'אתערותא דלעילא' כידוע, וזה נמשך מ'קדשת שבת', שאז היא 'אתערותא דלעילא' לבד.

יא.

(לקוטי הלכות, הלכות פסח, הנמצא בתוך ראש-החדש הלכה ג, אות א - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, ויביוס הבפורים)

זה בחינת 'שבת הגדול', שהוא שבת שלפני פסח - כי 'ציאת מצרים' שהוא בחינת 'התגלות ההסתרה', תלוי ב'שבת'.

כי "פסח מצרים מקחו מפעשור" (שמות יב, ומכילתא), ויהיה טעון ארבעה ימים בקור, כדי שיהיו ישראל עוסקין במצות ארבעה ימים" (פסחים צו.). 'ארבעה ימים' דיקא, כדי שיוכלו לגלות ה'הסתרה', להעלות ה'מלכות' שהיא בחינת "ארבעה מחנות" (של י"ב השבטים במדבר).

ועל-כן "בשעת פסח הראשון בשיצאו ממצרים, היה ההתחלה בשבת" (תוספות שבת פז.) - כי בשבת דיקא מתחיל 'גאלת מצרים', כי משם מקבלין ה'דעת' לגלות ה'מלכות', שהיא בחינת ד', מתוך ה'הסתרה'.

ועל-כן נקבע לדורות רק שבת שלפני פסח, ולא בעשור להדש - כי עקר הנס תלוי בשבת שקדם פסח כנ"ל.

וזה שקורין אותו 'שבת הגדול' - הינו: ששבת הוא גדול מכל הימים והזמנים, שכלם מקבלים קדשותם ממנו. ומחמת ש'זה השבת' מגלה זאת, על-ידי שראינו 'גאלת מצרים' שהיתה על-ידו - על-כן קורין אותו 'שבת הגדול'.

יב.

(לקוטי הלכות, פסח ג, יט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ח, 'ראיתי מנרת זהב')

זה בחינת 'שבת הגדול' קדם פסח - כי עקר המשכת ה'רוח-חיים דקדשה', הוא משבת.

ועל-כן נקרא 'שבת הגדול' - כי על-ידי 'שבת', יוצאין מ'גלות-מצרים', שהוא בחינת (שמות ג, ט): "מקצר רוח", וזוכין לבחינת 'אריכת הרוח-חיים דקדשה', בחינת (שמות לד, ו): "ארך אפים ורב חסד".

ועל-כן נקרא 'גדול' - כי זוכין שיהיה ה'רוח-חיים דקדשה' 'גדול', הפך "מקצר רוח". וזה נמשך מ'שבת' דיקא, שמשם עקר ה'רוח-חיים דקדשה' כנ"ל.

ועל-כן "לקחו אז את הקרבן-פסח" (תוספות שבת פז:), שהוא 'הכנעת הרוח-סערה', רוח הבהמה, הרב דסטרא-אחרא, ולברר מתוכו ה'רוח-דקדשה' וכו'.

יג.

(לקוטי הלכות, פסח ו, וט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נז, 'שאלו את רבי יוסי בן קסמא')

עקר התחלת צמיחת הגאולה, היה על-ידי 'קדשת שבת', שהוא בחינת 'שבת הגדול' שלפני פסח.

"ועקר הנס של 'שבת הגדול' הוא, שאז משכו ולקחו הקרבן פסח" (סוהר אורח-חיים תל). הינו: עקר הגאולה היה, על-ידי ה'גדר' שגדרו ה'קרבן-פסח' והקדישו אותו.

ועל-כן סבב השם-יתברך, שקימו זאת בשבת דיקא, דהינו בשבת שלפני פסח. כי על-ידי-זה בעצמו, הינו: על-ידי ה'גדר' של ה'קרבן-פסח' - זכו ל'שבת', שהוא בחינת 'מצה', שהוא עקר 'ציאת-

מצרים, שאז זכו לאכילת מצה, שהוא בחינת ענג שבת.

וְכַל־זֶה על-ידי ה'גדר', שהוא ה'קרבן-פסח' שגדרו ב'שבת הגדול' - כי אז הקדישו את ה'קרבן-פסח' "שהיה אז בעשר לחדש" (שמות יב, ג), כמו שאמרו רז"ל (טור ארבע-חיים תל, על-פי סדר-עולם-רבה פ"ה). כי על ידי ה'גדר', זוכין ל'ענג-שבת', שהוא בחינת 'מצה' (כמבאר במאמר הנ"ל).

על-בן הפליא השם-יתברך חסדו, והוציאם על ידי בחינת 'פלא'. הינו: על-ידי בחינת 'גדר', שהוא ה'קרבן-פסח', שעל-ידי-זה זוכין ל'ענג-שבת', שהוא בחינת 'אכילה-דקדשה', שהוא בחינת 'מצה', שהוא 'מחין גדולים מאד', בחינת 'ענג-שבת'.

ועל-ידי-זה דיקא יצאו מצרים - שזהו בחינת 'שבת הגדול' שקדם פסח. כי עקר 'יצאת-מצרים', על-ידי בחינת 'שבת', כנ"ל.

יד

(לקוטי-הלכות, יום-טוב ה, י)

שבת ויום-טוב צריכין זה לזה. כי אם לא היו האותות וכו', שעל-ידי-זה 'קדשת יום-טוב' - לא היו יודעים מ'שבת' כלל.

ואם לא היה 'קדשת שבת', לא היה אפשר לגלות אלקותו יתברך ב'יצאת-מצרים' - כי עקר המופתים של 'יצאת-מצרים', היה בכח 'שבת' "שקביעא וקיימא" (ביצה יז. פסחים קיז: ח'לין קא:), שזהו בחינת 'שבת הגדול' שקדם פסח.

וכן גאלה האחרונה אי-אפשר, כי-אם על-ידי שהיה מקדם גאלה הראשונה. ואלמלא הכח של גאלה האחרונה, לא היתה גאלה הראשונה, בבחינת (יחזקאל ז, ב): "קץ בא הקץ".

ועל-בן ביום-טוב צריכין לעלות לבית-המקדש לקבל הקדשה שם, אבל בשבת אין צריך - כי 'שבת' הוא בבחינת 'הצדיקים הגדולים ביותר', שנאמר עליהם (משלי ג, טו): "יקרה היא מפנינים", "מלפני ולפנים" (סוטה ד: הוריות יג).

כי כל קדשת הבית-המקדש לפני ולפנים, הכל מהם - כי הם בבחינת 'הסתלקות משה' שנסתלק ברעוא-דרעוין, ששם עקר המשכת ה'פחה-מושד', דכל רעותין תקועין תמן, שזה עקר 'קדשת שבת' וכו'.

טו

(לקוטי-הלכות, פריקה-וטעינה ד, מ - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ב, 'ימי חנפה')

זה בחינת 'שבת הגדול' קדם פסח - כי עקר ה'נפים של פסח', היו על-ידי 'קדשת שבת'.

ועל-בן נקרא 'שבת הגדול' - כי זה עקר 'גדלותו יתברך', כשנתגלה 'אחדותו יתברך' מתוך 'פעלות-משתנות', שזה נעשה על-ידי 'שבת'.

וזה (הגדה של פסח): "עבדים היינו לפרעה במצרים" וכו' - כי קדם הגאלה בעת הגלות, דהינו: קדם שזכו להמשיך 'קדשת שבת' ל'ימי החל', אז "היינו עבדים" - מחמת ששלטו בחינת 'ימי החל', שהם בחינת 'עבד', כמו שמבאר שם בהתורה (ח"ב ב).

והגאלות, בפרט גאלה ראשונה של 'ציאת-מצרים' שהיתה בפסח - על-פי התורה (לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ): "בשעה שהקדוש ברוך הוא זוכר את בניו" וכו' (ברכות נט).

ובשביל-לזה קורין שבת שלפניו שבת הגדול - על-שם הנסים

והנפלאות שנמשכין מ'קץ האחרון', שהוא ב'חנינת "יום שכלו שבת" (ראש-השנה לא. סנהדרין צז. תמיד לג), בב'חנינת "קץ בא הקץ" (יחזקאל ז, ב), כמבאר בהתורה, עין-שם.

ועל-כן נקרא שבת הגדול, בב'חנינת

(מלכים-ב, ח, ד): "ספרה לי את 'הגדלות' שעשה אלישע" וכו', שזהו בב'חנינת (ברכות שם): "ומזריד שני דמעות לים הגדול" וכו', עין-שם.

ואחר-כך עזרני השם-יתברך ברחמי הנפלאים, שרקדתי בעצמי

הרבה פתאם, מה שלא עלה על דעתי לרקד אז, והכל בישועתו והשגחתו הנפלאה.

ועקר הגאלה היתה על-ידי 'שבת', על-ידי שהשם-יתברך ברחמי המשיך עליהם בעצמו בב'חנינת 'קדשת שבת' על ששת ימי החל, שעל-ידי-זה נתגלה 'אחדות-הפשוט' מתוך 'פעלות-משתנות', שכל ה'פעלות-משתנות' כלם נמשכין מ'אחד-הפשוט' בעצמו יתברך.

שזה נתגלה אז מאד מאד, על-ידי כל האותות והמופתים הגדולים והנוראים והעצומים מאד, אשר עשה משה לעיני כל ישראל, שהפך ממים לדם, ומדם למים, ושלח צפרדעים, וכשרצה סלק אותם בתפלתו.

וכן בכל המכות שלקה את פרעה וכו', והראה: שכל הטבע, וכל הנהגת הפעלות המשנות שבכל העולם, הכל ביד האחד הפשוט, והם בידו "כחמר ביד היוצר" (ירמיה יח, ו), ומגלה סודו אל עבדיו הצדיקים, שיוכלו לשלט בעולם, להנהיג הכל פרצונם.

טז.

(עלים-לתרופה, יג ניסן תקצ"ג)

בשבת העבר, דברנו מענין ה'השגחה', שעל-ידי-זה עקר תקוף כל הנסים

